



BÜROKRAATIA VÄHENDAMISE RAKKERÜHMA ARUANNE VABARIIGI VALITSUSELE

Märts 2018

Sisukord

1. NULLBÜROKRAATIA	3
2. RAKKERÜHMA EESMÄRGID JA TEGEVUS.....	5
3. TEGEVUSSUUNDADE TULEMUSTE ÜLEVAADE	7
3.1 Riigiga suhtlemise lihtsus ja bürokraatia vähendamine.....	9
3.1.1 Ettevõtjate ettepanekud bürokraatia vähendamiseks.....	9
3.1.2 Halduskoormuse hindamine.....	14
3.2 Bürokratia vähendamisest kaugemale minevate ettepanekute elluviimine – ettevõtjate ettepanekud poliitikamuudatusteks.....	16
3.3 Majandustegevust põhjendamatult piiravate erinõuete vähendamine	20
3.4 Tööandjate Keskliidu välistööjõu nullbürokraatia projekt.....	23
3.5 Avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamine	28
4. EDASISED SAMMUD	30

1. NULLBÜROKRAATIA

Nullbürokratia eesmärgiks on vähendada ettevõtetele bürokratlikke nõudeid riigiga suhtlemisel – riigiga suhtlemine peab muutuma senisest oluliselt lihtsamaks ja vähemkoormavaks. Bürokratia vähendamise programm algatati toetudes Vabariigi Valitsuse 2015-2019 tegevusprogrammile ning jätkub Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2016–2019¹. Bürokratia vähendamise rakkerühma loomise otsustas Vabariigi Valitsus 31. märtsil 2016. Erinevalt teistest loodud rakkerühmadest ei ole eesmärgiks mõnes prioriteetses poliitikavaldkonnas koos ekspertide ja huvigruppidega lahenduste väljatöötamine, vaid konkreetsete ettepanekute ja tegevuste realiseerimise toetamine ja koordineerimine.

Nullbürokratia algatus sai alguse nelja ministri ühispöördumisest ettevõtjatele paludes ettepanekuid aruandluse ja andmete vajaduse kriitiliseks ülevaatamiseks, millele ettevõtjad vastasid 252 konkreetse ettepanekuga, kus ja mil moel aruandluskoormust ja küsitavaid andmeid vähendada. Neist ettepanekutest 207 olid suunatud bürokratia vähendamisele, millest otsustati ellu viia 80% (164) ja tänaseks on elluviidud üle poole (92, 56%). See tähendab näiteks aruandluskohustuste (maksud, statistika, keskkonnaaruandlus, tööturuga seotud aruandlus) vähendamist või aruandluse lihtsustamist (eeltäidetud aruanded), maksudeklaratsioonide koormuse vähendamist, erinevate infokohustuste vähendamist ning riigi poolt nõutavate dokumentide arvu vähendamist. Kümnendik ettevõtjate ettepanekutest läksid kaugemale bürokratia vähendamisest eeldades poliitikamuudatusi. Neid arutasid ministrid koos ettevõtjate esindajatega ministrite komisjonis ja ellu viia lubatust on tänaseks teostatud pooled, ülejäänute osas otsitakse lahendusvõimalusi.

Algne eesmärk on kasvanud ajaga suuremaks, kuna ettevõtetele bürokratia vähendamise arutelude käigus selgus ka tugev vajadus tegeleda kahe seotud teemaga: nende ettevõtetele regulatsioonidest tulenevate nõuete vähendamisega, mis lähevad kaugemale bürokratia vähendamisest (ettepanekud, mis eeldavad poliitika muudatusi ning tegevuslubadega kaasnevad infokohustused ja nõuded) ja avaliku sektori sisese bürokratia vähendamisega. Seega on rakkerühm oma tegevusega panustanud nii konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna (vähendamaks ebamõistlikku bürokratiat kui koormust ettevõtlusele) kui riigireformi eesmärkidesse (muutmaks riigi sisemist toimimist efektiivsemaks). Kokku on rakkerühm tegelenud enam kui 1300 ettepaneku teostatavuse analüüsimise ja nende elluviimise võimaluste otsimisega.

26. jaanuaril 2018.a kohtus nullbürokratia ministrite komisjon, kus vaadati üle, kuhu on tänaseks ettepanekute elluviimisega jõutud. Kohtumisel osalenud majandus- ja taristuminister Kadri Simson, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo, rahandusminister Toomas Tõniste, riigihalduse minister Jaak Aab ja keskkonnaminister Siim Kiisler ning ettevõtjate esindajana Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts otsustasid, et nullbürokratia projekti tööd on vaja jätkata 2018.a lõpuni ja teha valitsusele ettepanek rakkerühma tööd pikendada. Oleme tänaseks saanud küllalt hea ülevaate, millist abi ettevõtjad riigilt ootavad, et asjaajamine riigiasutustega muutuks järjest sujuvamaks ja oleks võimalikult väikese koormusega. Bürokratia vähendamine

¹ <https://www.valitsus.ee/et/eesmargid-tegevused/valitsuse-tegevusprogramm-0>

peab saama püsivaks eesmärgiks, mahukamad algatused eeldavad ka elluviimiseks rohkem ettevalmistust ja aega ning rakkerühma töö jätkamine on oluline tagamaks, et tehtud ettepanekute elluviimine jätkub ja vajadusel pakkuda tuge nende realiseerumiseks. On oluline, et ministeeriumid jätkaksid oma haldusalades bürokraatlike nõuete vähendamisega, et muuta suhtlemine riigiasutustega ettevõtjatele järjest mugavamaks ja lihtsamaks. Pidevalt on lisandunud uusi ideid ja ettepanekuid, kuidas ettevõtjatele koormust vähendada ja nõudeid üle vaadata, rakkerühma jätkamine võimaldab nende elluviimist toetada.

Vastavalt valitsuse 31.03.2016 otsusele esitab majandus-ja taristuminister 2018.a aprillis Vabariigi Valitsusele aruande bürokraatia vähendamiseks moodustatud rakkerühma tööst. Aruande eesmärk on anda valitsusele ülevaade rakkerühma 2 aasta jooksul tehtust ja tulemustest rakkerühma kõigi tegevussuundade lõikes. Aruanne on koostatud koostöös kõigi ettepanekute elluvijatega, täname kõiki ettepanekuid teinuid ja partnereid tegevuste elluviimisel.

2. RAKKERÜHMA EESMÄRGID JA TEGEVUS

Nullbürokratia ettepanekute reaalne elluviimine eeldab paljude ministeeriumite koordineeritud tegevust. Bürokratia vähendamise algatus puudutab enamuse ministeeriumite, mitmete ametite ning põhiseaduslike institutsioonide (Eesti Pank) ja avalik-õiguslike institutsioonide (Haigekassa) tegevust. 31. märtsi 2016 otsusega moodustas Vabariigi Valitsus bürokratia vähendamise rakkerühma, kuhu kuuluvad institutsioonide esindajad, kelle vastutusalasse ettepanekud valdavalt kuulusid, ja ettevõtjate esindajad. Vabariigi Valitsus moodustab rakkerühmi valdkondades, mis puudutavad mitut ministeeriumi ja eeldavad ministeeriumidevahelist head koostööd². Erinevalt teistest loodud rakkerühmadest ei ole eesmärgiks mõnes prioriteetses poliitikavaldkonnas koos ekspertidega ja huvigruppidega lahenduste väljatöötamine, vaid konkreetsete ettepanekute ja tegevuste realiseerimise toetamine ja koordineerimine.

Rakkerühma ülesanne on tagada ettevõtjate organisatsioonide tehtud bürokratia vähendamise ettepanekute elluviimine ning ettevõtjatele riigiga suhtlemisel ja regulatsioonide nõuetest tekkiva koormuse ning avaliku sektori sisese bürokratia pideva vähendamise mehhanismi väljatöötamine ja rakendamine:

- 1) avaliku sektori organisatsioonipõhiste kavade (projektide) väljatöötamine bürokratia vähendamise ettepanekute elluviimiseks, sh ettepanekute tegemine seaduste muudatusteks ja asutuste vahelisteks algatusteks;
- 2) bürokratia vähendamiseks tehtud ettepanekute elluviimiseks vajalike IT-arenduste taotluste väljatöötamise koordineerimine;
- 3) tehtud ettepanekute halduskoormuse hindamise koordineerimine;
- 4) bürokratia vähendamise monitori, mis tagab tulemuste regulaarse seire ja loob võimaluse uute ettepanekute tegemiseks, käivitamine;
- 5) ettevõtjatele regulatsioonidest tuleneva koormuse vähendamiseks ettevõtjate organisatsioonide poolt tehtud poliitika muudatuste ettepanekute analüüsi koordineerimine ja poliitika muudatuste soovitude esitamine vastutavatele ministritele;
- 6) erinõuete (tegevuslubadest tulenevad kohustused ja infokohustused) vähendamise võimaluste analüüs ja soovitude esitamine vastutavatele ministritele erinõuete kaotamise ja vähendamise prioriteetide osas;
- 7) avaliku sektori sisese bürokratia vähendamise plaani koostamine ja asutuste tehtud ettepanekute elluviimise koordineerimine.

Sisuline töö bürokratia vähendamise ettepanekute ja erinõuete vähendamise võimaluste analüüsimisel (sh halduskoormuse hindamine, IT-arendusprojektide väljatöötamine) tehakse ministeeriumite poolt. Rakkerühmal on protsessi juhtiv ja tööd koordineeriv roll, mis hõlmab vajadusel ka sisulist tuge ettepanekute elluviimiseks ja saavutatud tulemuste seiret. Ülesannete täitmiseks on rakkerühmal õigus kaasata oma töösse eksperte ja teiste organisatsioonide esindajaid. Rakkerühma ettepanekute elluviimine toimub tavapärase eelnõude menetlemise korra järgi vastavalt selle ministeeriumi eestvedamisel, kelle haldusalasse eelnõu kuulub. Rakkerühma

² Vabariigi Valitsuse 28. aprilli 2011. a istungi protokollilise otsuse kohaselt moodustatakse rakkerühmi valdkondades, mis puudutavad mitut ministeeriumi ja eeldavad ministeeriumidevahelist head koostööd.

liikmeteks on eri partnerorganisatsioonide esindajad ja ministriumid on esindatud asekanterite tasemel:

- 1) Rakkerühma juht Liis Kasemets, Majandus – ja Kommunikatsiooniministrium
- 2) Rahandusministriumide halduspoliitika asekanter Raigo Uukkivi
- 3) Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide siseturu asekanter Kristi Talving
- 4) Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide side ja riigi infosüsteemide asekanter Siim Sikkut
- 5) Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide majandusarengu asekanter Viljar Lubi
- 6) Keskkonnaministriumide halduse asekanter Margit Martinson
- 7) Sotsiaalministriumide e-teenuste arengu ja innovatsiooni asekanter Ain Aaviksoo
- 8) Justiitsministriumide õiguspoliitika asekanter Kai Härmand
- 9) Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon
- 10) Haigekassa kliendisuhtluse osakonna juhataja Terje Kalamees
- 11) Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja Marko Udras
- 12) Teenusmajanduse Koja juhataja Evelyn Sepp

Nullbürokratia ettepanekute elluviimist jälgib ministrite komisjon, milles osalevad ka ettevõtjate katusorganisatsioonide esindajad. Ettepanekutega, mis minnes kaugemale bürokratia vähendamise eeldaksid poliitika muutust, tegeleb samuti ministrite komisjon. Rakkerühm teeb ministrite komisjonile kaks korda aastas ülevaate ettepanekute elluviimise seisust. Ühisalgatus peegeldub ka ministrite vahelises vastutuse jagatuses, kus riigireformi eest vastutav riigihalduse minister seisab hea avaliku sektori sisese bürokratia vähendamise eest, tehes vastavaid ülevaateid ka valitsusele. Tervikvastutus kogu rakkerühma töö ja nullbürokratia algatuse elluviimise eest lasub majandus- ja taristuministritel, kes annab sellest valitsusele ülevaate iga aasta. Ministrite komisjoni kuuluvad:

- 1) majandus – ja taristuminister Kadri Simson
- 2) ettevõtlus ja infotehnoloogiaminister Urve Palo
- 3) rahandusminister Toomas Tõniste
- 4) riigihaldusminister Jaak Aab
- 5) Eesti Tööandjate Keskkliidu juhataja Toomas Tamsar
- 6) Eesti Kaubandus-Tööstuskoja direktor Mait Palts
- 7) Komisjoni kohtumistel on osalenud ka siseminister (välistööjõuga seonduvalt) ja keskkonnaminister Siim Kiisler (keskkonnateemad) vastavalt arutlusele olnud teemadele.

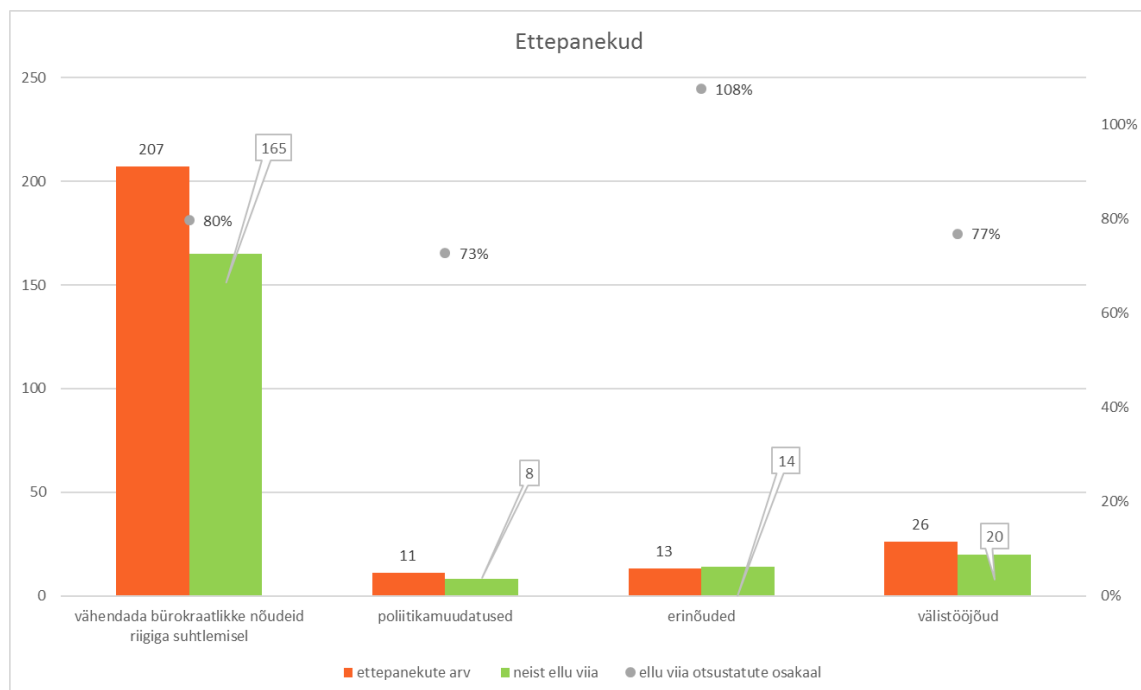
Rakkerühma tegevust rahastatakse ühtekuuluvusfondide 2014–2020 rakenduskava prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetmest 12.2 „Poliitikakujundamise kvaliteedi arendamine“. Rakkerühma tegevust viib ellu rakkerühma juht, keda vastavalt valitsuse otsusele toetavad Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumide siseturu osakond ning Rahandusministriumide riigihalduse ja avaliku teenistuse osakond.

3. TEGEVUSSUUNDADE TULEMUSTE ÜLEVAADE

Nullbürokratia rakkerühma suuremateks tegevussuundadeks on bürokratia ja halduskoormuse vähendamine riigiasutustega suhtlemisel, majandustegevust põhjendamatult piiravate erinõuete kaotamine ning riigi sisebürokratia vähendamine, mis omakorda hõlmavad erinevaid tegevusi. Rakkerühm on loonud bürokratia vähendamise ettepanekute elluviimise tulemuste seire kõrval ka võimaluse uute ettepanekute esitamiseks ja need jooksvalt töösse võtnud. Väljapaistvaim neist on Eesti Tööandjate Keskliidu algatatud välistööjõu nullbürokratia projekt, mille raames tehtud ettepanekute elluviimine on samamoodi rakkerühmas töösse võetud.

Ettepanekute reaalne elluviimine ja bürokratia vähendamise muutmine püsivaks eesmärgiks eeldab paljude ministriumite koordineeritud tegevust. Vaja on muuta õigusakte, ministriumite ja allasutuste töökorraldust, tugevdada koostööd ka riigi- ja avalik-õiguslike asutuste vahel (nt Aruandlus 3.0), tellida IT-arendusi. Rakkerühm on pakkunud platvormi koostööks ettepanekute elluviimiseks ja nende elluviimise jälgimiseks, valmistanud ette ministrite ja ettevõtjate ühiseid kohtumisi. Arvestades kõikide tegevussuundade lõikes laekunud ettepanekuid ja tegevusi on rakkerühm tegelenud enam kui 1300 ettepanekuga, otsides võimalusi nende elluviimiseks.

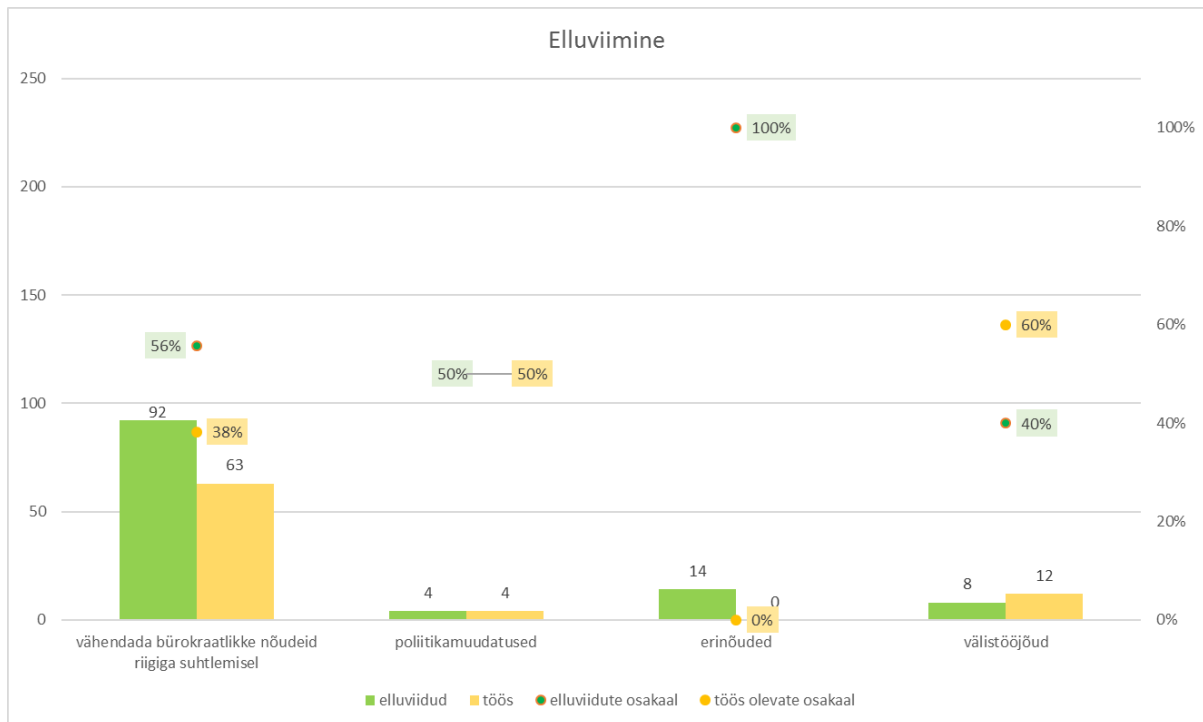
Joonis. Ettepanekud tegevussuundade lõikes üldnumbrina ja ellu viia lubatud ettepanekud nii arvuliselt kui osakaaluna



On oluline silmas pidada, et ettepanekute kaal võis teineteisest märkimisväärselt erineda, siiski võib laias laastus eristada ettevõtjate või nende tegevusega seotud ettepanekuid avaliku sektori sisemise toimimise efektiivsuse suurendamisele suunatud ettepanekutest. Sellise jaotuse kohaselt lubati ettevõtjate tegevust puudutavatest ettepanekutest ellu viia 73%. Täna on bürokratia vähendamise ettepanekutest elluviidud 56% (planeeritud oli 2 aastaga ehk tänaseks ellu viia 64% ettepanekutest), poliitikamuudatused neljas valdkonnas, erinõuete vähendamiseks

teostada lubatud analüüside kõrval on neljas valdkonnas lihtsustused/nõuete vähendamine jõustunud, välistööjõu nullbürokratia ettepanekutest elluviidud 40%.

Joonis. Ettepanekute elluviimise seis tegevussuundade lõikes üldnumbrina ja osakaaluna



Avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamiseks esitasid erinevad valitsusasutused, põhiseaduslikud organisatsioonid, kohalikud omavalitsused kokku 963 ettepanekut. Neist 263 ettepanekut olid olemuselt haldusala- või valitsemisalasisesed ja suunati vastavale ministeeriumile valitsemisalasiseseks lahendamiseks ning neid keskselt ei seirata. Ülejäänud 700 ettepanekust dubleerivate ja mitte teostatavaks hinnatud ettepanekute eemaldamise järel otsustati ellu viia 418 ettepanekut (60%). Neist on tänaseks elluviidud 164 (39%).

Jätakuvalt on avatud kõigile võimalus saata oma ettepanekuid liigse bürokraatia vähendamiseks veebilehe kaudu, otse rakkerühma juhiga kontakti võttes või ministeeriumidele/konkreetse küsimuse eest vastutajale oma ettepanekutest märku andes. Rakkerühma kaudu on loodud bürokraatia vähendamise monitor³, mis võimaldab saada ülevaate ettepanekute elluviimise tulemustest ja pakub võimaluse uute ettepanekute tegemiseks. Rakkerühm on jooksvalt töösse võtnud ka pärast algseid ideekorjeid saanud ettepanekute realiseerimise, millest silmapaistvaim on Eesti Tööandjate Keskliidu algatatud välistööjõu nullbürokratia projekt (vt ptk 3.4). Lisaks sellele on saanud veel 23 ettepanekut, mis on jooksvalt samuti töösse võetud ja neist 7 tänaseks teostatud. Ministeeriumid ja allasutused on ka ise jooksvalt algatanud uusi bürokraatia ja erinõuete vähendamise aga samuti ka loamenetlus- ja teenusprotsesside ülevaatamisi (sh tuginedes oma otsekontaktidele vastavas valdkonnas tegutsejatega kui enda algatustele), mistõttu ei pruugi kõik bürokraatia vähendamisele suunatud ettepanekud siin kajastudagi.

³ <https://www.mkm.ee/et/nullbuokraatia>

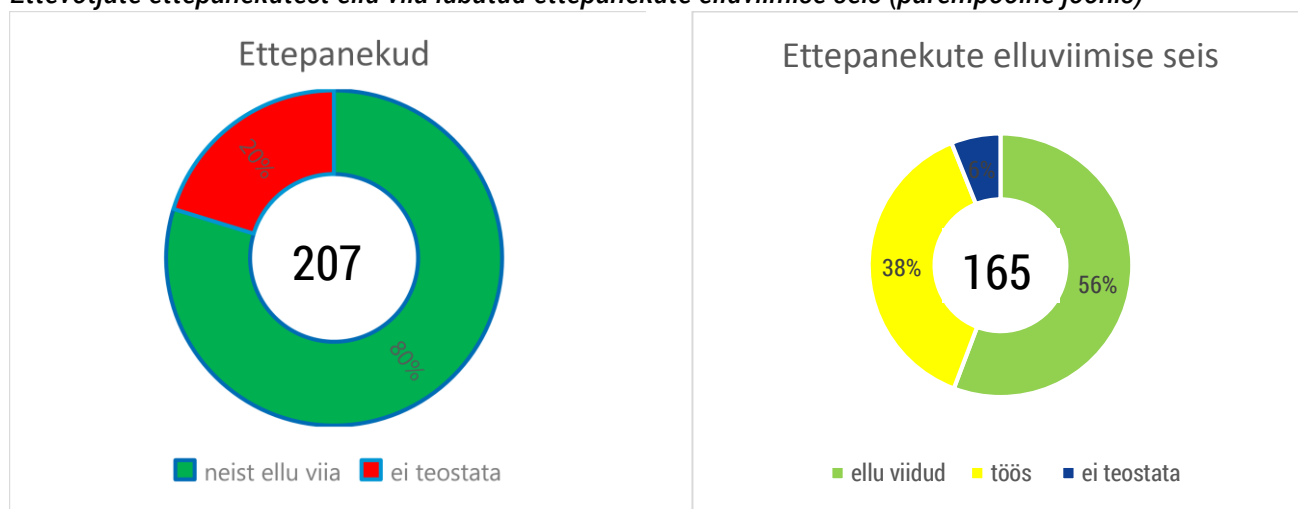
3.1 Riigiga suhtlemise lihtsus ja bürokraatia vähendamine

3.1.1 Ettevõtjate ettepanekud bürokraatia vähendamiseks

Nullbürokraatia algatus sai alguse nelja ministri – majandus- ja taristuminister, rahandusminister, ettevõtlusminister, riigihalduse minister ühispöörumisest 07. oktoobril 2015 ettevõtlusorganisatsioonide poole, paludes riigile esitatava aruandluse ja andmete esitamise vajaduse kriitiliseks ülevaatamiseks ettepanekuid. Kuivõrd selleks, et jõuda järgmiste halduskoormust oluliselt vähendavate sammudeni, on vaja täpsemat pilti ettevõtjate valukohtadest. Ettevõtjate endi arvamus ja ootus on olulised just seetõttu, et avaliku sektori vaade aruandlusvajadusele jääb sageli oma asutuse põhiseks ning andmete esitamise tarvidust on lihtne põhjendada. Enam kui 130 ettevõtjale ja organisatsioonile saadetud üleskutsesele vastati 252 ettepanekuga bürokraatia vähendamiseks.

Koostöös ettevõtlusorganisatsioonidega kogutud ettepanekutest 207 olid tehtud bürokraatia vähendamiseks (ülejäanud ettepanekud puudutasid kas suuremat poliitika muutust või ei olnud nende ettepanekute sisu täpselt selge). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Rahandusministeeriumi koordineerimisel analüüsisid ministeeriumid ettepanekuid ning ministrid koos ettevõtjate esindajatega otsustasid, millised ettepanekud on võimalik ellu viia. Kokku hindasid ministeeriumid võimalikuks kaotada või leevendada 164 bürokraatlikku nõuet ehk rakendatakse 80% bürokraatia vähendamise ettepanekutest, tehes seda lähema 3+ aasta jooksul (sh hõlmab mahukaid algatusi nagu maksukogumine 2020, Aruandlus 3.0, keskkonnaotsuste infosüsteem KOTKAS). See tähendab näiteks aruandluskohustuste (maksud, statistika, keskkonnanaruandlus, tööturuga seotud aruandlus) vähendamist või aruandluse lihtsustamist (eeltäidetud aruanded), maksudeklaratsioonide koormuse vähendamist, erinevate infokohustuste vähendamist ning riigi poolt nõutavate dokumentide arvu vähendamist, riigil juba olemas olevate andmete taaskasutamist, üleminekut masin-masin andmeedastusele jättes arvutuskooormuse aruande küsijale. Mitmete ettepanekute realiseerimine eeldab IT-arendusi, milleks rahastusaotluste ettevalmistamisel on rakkerühm vajadusel pakunud nõu ja tuge. Ülevaade kõikidest ettepanekutest ja nende elluviimise võimalustest on kättesaadav Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehel <https://www.mkm.ee/et/nullburokraatia>

*Joonised. Ettevõtjatelt saabunud bürokraatia vähendamise ettepanekud (vasakpoolne joonis)
Ettevõtjate ettepanekutest ellu viia lubatud ettepanekute elluviimise seis (parempoolne joonis)*



Tänaseks kaks aastat tegutsenud rakkerühma aja jooksul kavandati ellu viia 64% ettepanekutest, reaalselt on ellu viidud 56% ettepanekutest. Elluviidud ettepanekute hulka on arvestatud ettepanekud,

kus saame rääkida muutusest tuginedes ettevõtja ettepanekule, sealhulgas juhul, kui ettepaneku mõne teise osaga töö veel jätkub. Edasi on lükkunud 8% ettepanekute elluviimine. Ajasurve on tinginud muuhulgas Eesti EL Nõukogu eesistumise toomine 2017.a II poolaastale (kavandatust 6 kuud varasemaks, mis on teemadelt „ära võtnud“ inimesi kui ka aega, mida ministriumid saavad panustada) ning rakkerühma tegevuse ajal töömahu suurenemine seoses valitsuse vahetuse ja lisaprioriteetidega tegelemisega, mida ei osatud algse ajakava prognoosimisel ette näha.

Järgnevalt on toodud ülevaade suurematest algatustest, millega seotud ettepanekud moodustasid suurusjärgus kolmandiku ettevõtjate esitatud ettepanekutest.

Aruandlus 3.0

Üks kaalukamaid algatusi on Maksu- ja Tolliameti (MTA), Statistikaameti (SA) ja Eesti Panga (EP) ühisprojekt „Aruandlus 3.0“, mis loob võimalused riigi toimimiseks olulise väärtusega **personali-ja majandusarvestuse andmete automaatseks liikumiseks**, lähtudes minimaalsusest ja lihtsusest. Halduskoormuse vähendamiseks automatiseeritakse info kogumisel aruandlusinfo koondamine ettevõtja infosüsteemidest, võetakse kasutusele ühtne finantsinfo edastamise standard xbrl gl ja luuakse ühine taksonoomia. Info edastamine automatiseeritakse masin-masin liidestega ja arvutamiskoormus viiakse ettevõtjalt riigile.

Esimeses etapis vähendatakse ettevõtjate koormust **palga-ja tööjõuandmete** esitamisel, kus liigutakse koondandmete esitamiselt majandustehingupõhisele andmete esitamisele. Maksu- ja Tolliamet ning Statistikaamet võtavad ettevõtjatelt andmeid vastu läbi masin-masin liidese, millega andmed edastatakse aruandluseks vajaliku maksimaalse detailsusega ning andmete põhjal moodustuvad aruanded riigiasutuse infosüsteemis. Alates 01.01.2018 saab MTA-le esitada TSD täisautomaatselt (xml, csv) ja Statistikaamet on valmis andmeid vastu võtma masin-masin liidestega. Uus standard xbrl gl juurutatakse aasta lõpuks. Eesti Pank ei kogu palga ja tööjõuga seotud andmeid, sest saab need Statistikaametilt. Lisaks liidetakse ja lihtsustatakse ka ekraanivormi küsimustikke. Järgmise 2 aastaga, 01. jaanuariks 2020.a töötatakse välja ülejäänud **majandusarvestusest** edastatavate andmete taksonoomia ja automaatne esitamine.

Maksukogumine 2020

Eesmärgiks on lihtsustada maksude arvestamist ja tasumist, vähendada koormavat kontrollivajadust ja anda senisest paremat tagasisidet maksumaksjale, et tema maksuasjad on korras. Uus e-Maksuameti lahendus on kavandatud realiseeruma aastaks 2020. Nullbürokratia algatuse raames tehtud uut e-Maksuametit puudutavatest ettepanekutest on tänaseks mitmed elluviidud, teised veel töös.

- Uus e-maksuamet võimaldab väikeettevõtjatel kasutada lahendust, kus enamlevinud väljamaksetelt **tulu- ja sotsiaalmaksu** tasumiseks ei pea eraldi maksudeklaratsiooni esitama. Potentsiaalselt võiks see lihtsustus puudutada 36 000 ettevõtet. Esimesena sai selline teenus kättesaadavaks ettevõtetele, kes teevad palgaülekandeid LHV pangas.
- MTA planeerib nõuete osas hakata väljastama **elektroonilisi maksuteateid** (e-arved). E-arvete projekt käivitub 2018, sellega analüüsitakse e-arve kasutuselevõttu MTA-s ka laiemalt kui ainult maamaksuteadete puhul. Maamaksuteade e-arvena on plaanis juurutada 2019. aastal.
- Alates 2017. aastast on üle vaadatud **käibemaksugrupina** registreerimise avalduse lisa nõutavad andmed, kuna need on kättesaadavad muudest registritest ja andmebaasidest. Täiendavaid andmeid enam ei küsita.

- Alates 2018.a on lubatud TSD lisa 1 ja 2 koos maksusummadega imporditud faili puhul andmeid e-maksuameti süsteemis **käitsi parandada** ja deklareeritavaid isikuid lisada. Küll aga eeldab see, et ettevõtja enda arvatud maksud kirjutatakse MTA poolt üle, kuna tehniliselt pole mõistlikult teostatav lahendus, kus jääksid deklaratsioonile osaliselt MTA poolt arvatud maksud ja osaliselt ettevõtja poolt arvatud andmed.
- TSD aruande puhul kaotada nn. **nullidega deklaratsioonide** esitamise kohustus. Klientidele mugavama lahenduse pakkumiseks on vajalik viia osalise tööaja määr TSD-lt TÖR-i. Lahenduse valmimiseni peavad isikud, kelle töötajate osas ei ole TÖR-i s märgitud töösuhte peatumist ja töötajatele väljamakset ei tehta, ikkagi esitama TSD tagamaks tööaja määra esitamine. Ülejäänud saavad alates 2018. aastast nullidega deklaratsioone mitte esitada. Tegemist on seaduse järgse kohustusega. MKS-i VTK tööaja määra osas on Rahandusministeeriumi poolt välja saadetud ja seaduse muudatuse vastuvõtmise järel viiakse muudatus ka infosüsteemidesse. 2019. aastal on plaanis tööajamäär liigutada maksudeklaratsioonilt TSD TÖR-i.

Keskkonnaotsuste infosüsteem KOTKAS

Mahukas on ka Keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS arendamine, kuhu koondatakse kogu keskkonnalubadega seonduv menetlus loa taotlemisest ja riigilõivu tasumisest keskkonnatasu deklareerimise ja aastaaruannete koostamiseni. Ettepanekutes välja toodud probleemid võib kokku võtta järgmiselt:

- Andmete esitamine on keeruline
- Ettevõttel puudub teadmine aruannete esitamise vajadusest
- Kvartaalsete deklaratsioonide kõrval tuleb esitada ka aastaaruanne
- Aruandeid tuleb esitada erinevates süsteemides (vähemalt kõik keskkonnaasjad võiks olla ühes kohas)
- Aruannete ülesehitus on erineva loogikaga
- Samu andmeid tuleb iga aasta uuesti esitada
- Loa omamise nõue (künnis) on liiga karm

Esimeses etapis, alates maist 2017 toimub keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS **komplekslubade** menetlusprotsess ning üksiklubadega seonduv kavandatakse KOTKASesse viia 2019.a lõpuks. 2017.a lõpuks tuuakse KOTKASe infosüsteemi ka **kiirguslubade** taotlemine ja menetlemine. 2018 täiendatakse 2017. aastal alustatud sisulist analüüsi KeÜS alusel ühtse keskkonnaloa kasutuselevõtuks, mis asendab senised **õhu, vee, jäätmete ja maapõue** valdkondade üksikload. 2018. aastal on prioriteediks alustada **ühtse keskkonnaloa** ja sellega seotud protsesside ja loatingimuste täitmist võimaldavate funktsionaalsuste arendustega. Selleks on vaja teha ettevalmistavaid tegevusi rahastuse tagamiseks. Arendustööde tulemusena viiakse 2019. aastaks KOTKASe infosüsteemi üle vähemalt üks vanade infosüsteemide menetlustest. Arenduse käigus optimeeritakse ka protsesse muutes neid võimalikult kliendisõbralikuks.

Süsteemiga vähendatakse halduskoormust eelkõige tänu ühekordsele andmesisestusele, automaatkontrollidele ja meeldetuletustele ning projekti lõpuks suletakse vanad süsteemid (JÄTS; OSIS; VEKA; KLIS, HEIAN). Uue süsteemi kasutuselevõtuga plaanitakse kokku hoida üle 25 000 tunni klientide aega ja üle 17 000 tunni Keskkonnaameti ametnike tööaega. Perspektiivis saaks KOTKAST kasutada kui taristut infosüsteemide arendustele andmehalduse efektiivistamiseks, aga ka automatiseeritud otsustamise algoritmi arendamiseks.

Töökeskond, tööohutus ja tervishoid

Töökeskonna ja tervishoiuga seotud ettepanekud viiakse ellu suuresti Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise (Riigikogu menetluses 581SE), mille esimene lugemine Riigikogus toimus 20. veebruaril. Eelnõus on jõustumisajaks kavandatud 01.01.2019.

- Töötaja esmase **tervisekontrolli** sidumiseks töötaja katseaja kestusega pikendab seaduse muutmise eelnõu esmase tervisekontrolli korraldamise aega. Eelnõu kohaselt tuleb tervisekontroll korraldada tööle asumise esimese nelja kuu jooksul, välja arvatud ohutegurite puhul, kus ohuteguri ohtlikkusest ja direktiivi nõuetest tulenevalt on kohustus tervisekontroll korraldada enne ohuteguriga kokkupuudet.
- Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse ning kollektiivlepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu kaotab tööandja kohustuse teavitada Tööinspeksiooni **töökeskonnanoukogu** moodustamisest ja töökeskonnanoukogu kohustuse teavitada oma viimase 12 kuu tegevustest.
- Ettepanekut ajakohastada **kuvariga töötamise** töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid rakendatakse kahes osas. Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) ning kollektiivlepingu seaduse muutmise seaduse eelnõust (581 SE) tulenevalt uuendatakse ka kuvarite määrust niipalju, kui kehtiva direktiivi raames on võimalik määrust ajakohastada. Põhimõttelisemad muudatused on võimalik rakendada pärast direktiivi muudatust.
- Ettepanek muuta madala riskitasemega ettevõtjate osas kohustust, et tööandja määrab ettevõttes **esmaabi** andmiseks töötajad, on täidetud osaliselt. Direktiivi kohaselt peab tööandja tagama esmaabi andmise ja selleks määrama esmaabiandjad. Seega ei ole võimalik loobuda esmaabiandjate määramisest madala riskitasemega ettevõtetes. Eelnõuga muudetakse aga kehtiv esmaabi korraldus ettevõttes paindlikumaks.

Lisaks

- **Töövõimetuspensionäri sotsiaalmaksusoodustuse** taotlemiseks avalduse esitamine on muudetud ühekordselt (igaikuisel asemel). Sotsiaalmaksusoodustust tuleb iga töötaja eest taotleda ühe korra. Taotlust ei esitata enam mitte SKAle, vaid Töötukassale.
- Ettepanek asendada Tööinspeksiooni teavitamine/nõusoleku küsimine **alaealise** tööle võtmise korral päringuga TÖR-ist, on täidetud osaliselt, kuna Riigikogu ei nõustunud VV poolt esitatud muudatusega. Samas on kehtiva õiguse piires lihtsustatud tööandjate jaoks menetlust. Enam ei pea esitama eraldi loataotlust, vaid tuleb andmed esitada töötajate registrisse, mida käsitletakse nõusoleku taotlusena. Tööinspeksioon kontrollib andmeid registri baasil.

Välisinvestorite ja välismaalaste Eestis töötamise lihtsustamine

Ettepanekute elluviimiseks on tehtud muudatused välismaalaste seaduses (VMS).

- Võimaldamaks suurinvestoritel taotleda Eestis ettevõtlusega tegelemiseks **elamisloa** soodsamatel tingimustel, jõustusid 18.01.2017 välismaalaste seaduse muudatused, millega kehtestati suurinvestorile tähtajalise elamisloa andmise regulatsioon ja sätestati suurinvestoritele erisused ettevõtluseks tähtajalise elamisloa taotlemisel.
- Lähtudes ettepanekust, et PPA võiks info välismaalase töötamise kohta saada TÖR-ist, jõustusid 01.01.2016 VMS muudatused, mille tulemusena ei ole tööandjal VMS § 285 lg 1 sätestatud **teavitamiskohustust** andmete osas, mis ta on registreerinud töötamise registris.

PPA saab andmed töötamise registrist. Samuti töötatakse edasi selles suunas, et edaspidi oleks ühtne infotehnoloogiline lahendus, kust tööandja saab riigile erinevaid andmeid esitada.

- Kaotada välisinvestorite puhul kohustus enda **Eestist eemal viibimine** PPA-s registreerida. 18.01.2017 jõustusid välismaalaste seaduse muudatused, millega kaotati Eestis püsivalt elamise nõue (viibida Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel vähemalt 183 päeva aastas) ning asendati elamisloa eesmärgipärase omamise nõudega, mille kohaselt hinnatakse välismaalase elamisloa või elamisõiguse omamisel selle eesmärgipärasest kasutamist. Püsivalt Eestis elamise nõude kaotamisega seonduvalt kaotatakse ka kohustus registreerida Eestist eemalviibimine.

Andmete ühekordne esitamine

Andmete ühekordse küsimise põhimõttest lähtusid mitmed ettepanekud. MKMi vastutusalas puudutasid ettepanekud riigi e-teenuste paremat pakkumist, aga ka mitmeid valdkonnapõhiseid kohustusi ja regulatsioone.

- 2017. a lihtsustati **taksoveo tegevusloa**, teenindajakaardi ja sõidukikaardi taotlemise menetlust. Nendeks toiminguteks vajalikud andmed on riigil tegelikult juba olemas ning inimestel ei ole tarvidust neid uuesti teist korda esitada. Taksovedu korraldavad ettevõtjad ja sõidukijuhid ei pea seega enam tegevuse alustamisel esitama riigiasutustele dokumente, selle asemel taaskasutatakse riiklike registrite andmeid.
- **Kaotatud on võrgueeskirjast tuleneva teatise dokument**, millega vähendati pabereid, mida liitujad peavad täitma.
- Lihtsustatud on **ehitise kasutusloa** taotlemise protsessi, muutes selle elektroonseks ja mis võimaldab kõigil osapooltel menetluse käiku reaalselt jälgida.
- Aruandluskohustusest vabastati ettevõtjad, kelle põhitegevuseks ei ole **pakettreiside** ja üksikute reisiteenuste müümine ning kes müüvad pakettreise üksnes äriklientidele.
- E-keskkonna käivitamisel tuleks kaotada õigusruumi kehtima jäänud nõuded, kus ettevõtja peab teatud taotlustele lisama rida dokumente, mis on **e-keskkonnas** olemas. Vabariigi Valitsus võttis 25.05.2017 vastu määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused", mis keelab mitu korda sama infot küsida.
- Andmebaasi configureerimise ja täiendava IT-tehnilise arendusega tõsteti **MTR** andmebaasi kiirust. MTR-i andmebaasi koodi optimeerimiseks kirjutati kõige keerulisemad ja mahukamad dünaamilised vormid eraldi andmetüüpideks, mille tulemusena paranes elektrooniliste vormide salvestamise kiirus andmebaasis keskmiselt 5% võrra. Edaspidi on kavas vähendada mõnede tegevusalade vormidele kogutavat infot selliselt, et näiteks tervisetöendite või hariduse/kvalifikatsioonide andmeid ei säilitata MTR-is, vaid järelevalveasutus käivitab vastava päringu e-patsiendiportaali või EHIS-sse.

Jäätmeload

Vabariigi Valitsus kiitis 07.09.2017 toimunud istungil heaks keskkonnaseadustiku jäätmeseaduse eelnõu, millega jäätmeload muutuvad **tähtajatuks** ning maakonnapõhise või üleriigilise jäätmeloa taotlust ohtlike või segaolmejäätmete kogumiseks või veoks on võimalik esitada KeA-le. Jäätmeseaduse eelnõu on hetkel Riigikogu menetluses. Seaduse jõustumise aeg eelnõus on kavandatud 01.07.2018.

Pakenditega seotud aruandlus

Pakendiettevõtjad, kes lasevad turule pakendit vähem kui viis tonni aastas, ei pea pakendiseaduse muudatustest tulenevalt alates 2016.aastast pakendiregistrisse esitavate andmete **audiitorkontrolli** tegema. See puudutab enam kui 2000 pakendiettevõtjat, kes ei pea audiitorkontrolli alates 2016. aastast tegema.

3.1.2 Halduskoormuse hindamine

2017.aastal valmis halduskoormuse monitoorimise eelanalüüs⁴ kuue võtmeprojekti baasil, milleks olid Maksuamet 2020, Aruandlus 3.0, suurandmete (BigData) kasutamine alternatiivse andmekogumise allikana, struktuurifondide kasutamisega seonduva halduskoormuse vähendamine, tööohutus ja töötervishoid, KOTKAS. Analüüsis järeldati, et halduskoormuse mõõtmine teenustes pole levinud praktika või tuuakse halduskoormuse muutus välja ekspertarvamusena, mida ei saa sageli mõõta. Tänaased andmed on halduskoormuse hindamiseks ebapiisavad ja soovitati minna halduskoormuse keske hindamise teed – so kõik hindaksid halduskoormust sama meetodika alusel.

Analüüsis toodi välja, et eesmärkide seadmisel ja tulemuste prognoosimisel projektides oli toetutud enamasti mõõtmistele teenuse protsessi efektiivsuse osas, kus kirjeldati tänast olukorda ja läbi projekti saavutatavat muutust. Samuti toetuti eesmärkide seadmisel üldistele poliitikatele kohaldumisele (nt. once-only printsiibi rakendamist kogutavate andmete puhul) ja teenuste kvaliteedinäitajatele (nt. teenuse alusandmestiku kvaliteedi muutus, tehnoloogiline innovatsioon). Halduskoormuse muutust ei kirjeldata täpsemalt projekti eesmärkide seadmisel, kuna teenuste juhtimises pole halduskoormuse mõõdikuid sisse seatud või halduskoormuse mõõtmistegevust tavapraktikana juurutatud. Selliste mõõtmiste tulemus aga peegeldaks reaalselt olukorda, millele saab tugineda halduskoormuse muutuse prognooside teostamisel ja projektijärgsel valideerimisel. Uuritud projektide halduskoormuse muutuse prognoosides tuginetakse enamasti teenuste osutajate poolsetele tunnetuslikele hinnangutele, et halduskoormuses toimub teenuse tarbijate jaoks positiivne muutus.

Uuringus rõhutati, et oluline on, et mõõtmised ja arvutused teostataks ühtsetel alustel ja oleksid võrreldavad. Selleks vajavad arusaamad halduskoormuse mõiste osas eri osapoolte vahel ühtlustamist ja terminite definitsioonid korrastamist. Uuringu kohaselt hinnati **standardkulu mudelit** kõige paremini rakendatavaks halduskoormuse mõõtmise meetodikaks, seda hinnati rakendatavaks ning meetodikaks vajalikud alusandmed on võimalik teatud pingutuse abil kätte saada. Peamiste põhjustena, miks on tegemist väärtustloova meetodikaga, toodi välja, et

- IT-investeeringute taotlemisel on halduskoormuse efekti näitamine läbi analüüsi kasulik;
- Teenustega seotud muudatuste planeerimisel loob halduskoormuse mõõdikute olemasolu väärtust;
- Halduskoormuse mõõtmine aitab riigil ressursi paremini suunata.

Rakkerühmas arutati, kuidas halduskoormuse läbiva mõõtmiseni jõudmiseks edasi liikuda ja lepiti kokku ühtse meetodikana kasutada standardkulu mudelit halduskoormuse hindamiseks⁵ ja peeti oluliseks, et tegevusteks tuleb planeerida piisavalt ressursi ning võimekuse kasvu on vaja toetada juhendite, koolituste jms vahenditega. Lepiti kokku, et 1) olulisemates valitsemise protsessides (tulemuseelarvestamine, teenuste arendamine, õigusaktide mõju analüüs) kasutatakse

⁴ Halduskoormuse monitoorimise eelanalüüs. Lõpparuanne. AS PricewaterhouseCoopers Advisors (PwC). 2017

⁵ Arutelu tulemusena otsustati sellele lisada investeeringukomponent (nt IT-investeeringud, mis on seotud konkreetse kohustuse täitmisega)

halduskoormuse ühtset metoodikat, mille aluseks on standardkulu mudel (koos investeeringute arvestamisega); 2) valdkondade eest vastutavad asutused (eelkõige ministeeriumid) vastutavad andmete kogumise, töötlemise ja kasutamise eest otsustusprotsessides ja teenuste arendamises. Ministeeriumid arendavad võimekust koguda ja töödelda andmeid. Halduskoormuse tsentraalse monitoorimise eest vastutab MKM. 3) Monitooringu veebilahendus avaldamiseks teostatakse teenuste kataloogi põhjal.

Rakkerühas kokkulepitult koostas MKM halduskoormuse hindamise töövahendi standardkulu mudeli baasil, mis seletab lahti, mida metoodika endast kujutab ja kuidas seda samm-sammult kasutada (koos näidetega). Oleme võtnud eesmärgiks, et iga ministeerium hindaks ära vähemalt ühe algatuse halduskoormuse. Vajadusel on MKM valmis pakkuma selleks metoodilist tuge ja nõustamist. Standardkulu metoodika õpe sisaldub ka keskse koolitusena pakutava poliitikakujundamise oskuste arendamise programmis, mis hõlmab erinevate mõjuhindamise metoodikate õpet ning samuti protsessijuhtimise ja kaasamise oskuste arendamist (hõlmates ligi poole programmi mahu ulatuses praktikume). Programmis osalemine on avatud kõigile ministeeriumide ametnikele (sihtgrupi suuruseks 500 inimest) ja ka valitsusvälistele osapooltele (kuni 30% sihtgrupist). Programmi läbiviimiseks sõlmiti leping 2018 kevadel ja programm avaneb eeldatavalt 2018 enne suve kestes moodulipõhisena 2 aastat, mis annab paindliku võimaluse selles osaleda.

3.2 Bürokratia vähendamisest kaugemale minevate ettepanekute elluviimine – ettevõtjate ettepanekud poliitikamuudatusteks

Ettevõtjate ettepanekutest 24 läksid kaugemale bürokratia vähendamisest, eeldades poliitika muudatust. Rakkerühma eestvõtul analüüsisid ministriumid nende, ettevõtjatele regulatsioonidest tuleneva koormuse vähendamiseks ettevõtluse organisatsioonide poolt tehtud poliitika muudatuste ettepanekute teostatavust ja esitas poliitika muudatuste soovitusel vastutavatele ministritele. Neid ettepanekuid arutati ministrite komisjonis ja ministrite komisjon otsustas 13. juunil 2016 koos ettevõtjate esindajatega 10 olulisemat teemat, milles lahendust otsima asutakse, need hõlmasid esitatud 24 ettepanekust 14 (58%). Lisaks otsustas Siseministerium rakendada ka puitehitiste tuleohutusnõudeid puudutavad ettepanekud. Seega tõusis ettepanekute osakaal, milles lahendusi otsiti, 63%-le.

Tänaseks on lahenduse leidnud sõidupäevikute, käibemaksukohuslase piirmäära, puitehitiste tuleohutusnõuete välismaalastest töötajate Eestis töötamist ning osaliselt jäätmevedu puudutavad ettepanekud. Endiselt tegeletakse kemikaaliseadust, välisõhu saasteainete ja tööohutust puudutavate ettepanekute elluviimisega. Lahenduseni ei jõutud päevarahade (tegeletakse väljaspool rakkerühma), pakendiauditi, autoritasude osas.

1) Sõidupäevikud tööandja ja isikliku sõiduauto kasutamisel (RAM)

Riik võiks kaotada sõidupäevikute täitmise kohustuse ning tööandja sõiduauto kasutamist ei peaks lugema erisoodustuseks. Kui tööandja sõiduautot kasutatakse ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks tasuta või soodushinnaga, siis loetakse seda tulumaksuseaduse § 48 lg 8 kohaselt erisoodustuseks. Tööandja peab erisoodustuse pealt maksma riigile makse. Tööandjale on antud võimalus maksta makse ainult tegelikult tehtud erasõitude pealt, kuid selleks tuleb pidada sõidupäevikut. Sõidupäeviku täitmine koormab nii töötajat kui ka raamatupidajat.

Sõidupäevikute pidamise kohustusest loobuti, erasõitudeks ja ettevõtluses kasutatavate autode puhul kehtestati maksukohustus lähtudes auto võimsusest. Jõustus 2018.

2) Käibemaksukohuslase piiri tõstmine (RAM)

Taotlema Euroopa Liidult erand, mis lubaks käibemaksukohustuslaseks registreerimise künnist tõsta 50 000 euroni (käibemaksuseaduse § 19 lg 1). Tulemuseks oli piirmäära tõstmine 40 000 euroni, kuigi valitsusliidu tegevuskavas on väikeettevõtete halduskoormuse vähendamiseks ettenähtud piirmäära tõstmine 25 000 euroni. Jõustus 01.01.2018.

3) Innovatiivse puitehituse areng.

Et edendada innovatiivset puitehitust, tuleb tähelepanu pöörata: Kõrgemate kui 4 korruseliste korrusmajade ehitamine puitkonstruktsioonil. Hetkel kehtiv siseministri määrus nr 54 „Ehitistele esitatavad tuleohutusnõuded“ ei sätesta üle 4-korruseliste majade ehitamisel tuleohutuse standardnõudeid, vaid hoone tuleohutust tuleb tõendada igal konkreetsel juhul eraldi. See tekitab reaalselt olukorra, kus tegelikult üle 4-korruselised puitkonstruktsioonil majad jäävad Eestis projekteerimata ja ehitamata. Siseministeriumi loodud töögrupp tegeleb uue määruseelnõu väljatöötamisega ja standardnõuete koostamisega. Liit ning puitehituse spetsialistid on teinud eelnõule vastavad ettepanekud. Vajalik on jälgida, et uus määrus võetaks vastu nii, et üle 4-korruselisi

puitkonstruktsioonil maju saaks ehitada üldkorras, mõistlike normide alusel. See avaks innovatiivsetele puidust korrusmajade ehitamisele Eestis uued võimalused.

Ettepanek on arvesse võetud – siseministri 30.03.2017.a määruse nr 17 "Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele" kohaselt tohib Eestis ehitada kuni 8-korruselisi puithooneid.

4) Välismaalaste Eestis töötamise järelkontrolli korraldus (SIM)

PPA võiks välismaalaste Eestis elamise kohta andmeid kontrollida Töötamise registrist.

Jaanuarist 2017.a jõustus juba VMS muudatus, mille kohaselt ei pea tööandjad enam PPA-d teavitama andmetest, mida TÕR-i kantakse. Samas, PPA viib läbi järelkontrolli, et teha kindlaks, kas isik on asunud Eestisse elama ja kas tema tegevus vastab elamisloa andmise aluseks olnud tingimustele. Järelkontrollide läbiviimiseks kasutatakse ennekõike riiklikes andmekogudes olevaid andmeid. Samas ei saa välistada vajadust küsida lisaandmeid ka välismaalaselt või tema tööandjalt. Planeeritud on kasutusele võtta infotehnoloogiline lahendus, mis võimaldaks PPA-l muuta järelkontrollide teostamise ja riiklikest andmekogudest andmete kontrollimise efektiivsemaks. Siseministeeriumil ei ole töös konkreetse lõpptähtajaga arendust, vaid täiendame jooksvalt infotehnoloogilisi lahendusi, mis tuleviku vaates võimaldab osa päringuid ära jätta, kuid järelkontrollis võib olla vajadus täiendavate andmete küsimise järgi. VMS kolme etapi muudatustega ja infotehnoloogia arendamisega oleme pidevalt vähendanud inimeste ja ettevõtete halduskoormust ning liikunud järjest järelkontrollipõhisele lähenemisele. Nende tegevuste rakendamise mõju seisnebki osade päringute ärajäämisel.

5) Jäätmeveo korralduse üle vaatamine (KEM)

Kohalikud omavalitsused ja jäätmeäritluste ettevõtted kulutavad märkimisväärse ajalise ressursi korraldatud jäätmeveo alaste hangetega seotud tegevusteks ning toidavad juriidilise nõustamise sektorit suurusjärgus 500 000 kuni 1 000 000 € aastas hangetega seotud probleemide lahendamiseks. Ettepanek: kaotada hangete süsteem, viia sisse tegevuslubadel põhinev teenuseosutamise mudel, kus toimiks konkurents, kehtiks KOV nõuded jäätmeveoks ja kohustus jäätmeveoga liitumiseks.

07. septembril kiitis VV heaks keskkonnaseadustiku jäätmeseaduse eelnõu lähtuvalt Riigikohtu lahendist, millega on täpsustatud olmejäätmete veo regulatsiooni.

6) Kemikaaliseadusega ohtlikku ettevõtlust puudutava direktiivi ülevõtmise hindamine (KEM).

Ettepaneku kohaselt Kemikaaliseaduse § 20 lg 1 Euroopa õiguse (ehk SEVESO III direktiivi) ülevõtmisel kehtestati karmimad nõuded, kui direktiiv ise ette näeb ja tehti ettepanek ülereguleerimise vältimiseks viia Kemikaaliseaduse § 20 lg 1; § 22 lg 2; § 24 lg3; § 34 punkt 3 vastavusse SEVESO III direktiivi nõuetega.

Tegemist on ettevõtetele kehtestatud nõuete leevendamisega, millel on mõju keskkonnale ja ohutusele. Analüüs planeeritakse 2019.a tööplaani, millega kaardistame EL miinimumnõuetele ülemineku mõju ja teeme ettepaneku maksimaalseks võimalikuks tegevuskonna lihtsustamiseks.

7) Välisõhus saasteainete piirnorme puudutava direktiivi ülevõtmise hindamine (KEM).

Keskkonnaministri 08.07.2011. a määruse nr 43 „Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtajad” lisa 5 alusel on Eesti kehtestanud põhjendamatult lisaks EL direktiivist tulenevale 13 prioriteetsele ainele ka piirväärtused nn

esmatähtsuseta saasteainete loetelus olevatele ainetele. Pärast 10-aastast seaduse ja vastava määruse rakendamist puudub igasugune analüüs nimetatud lisanõuete vajalikkusest ja nende seadmise mõjususest ja tõhususest. Need nõuded seavad Eesti tööstusele võrreldes teiste liikmesriikidega täiendavaid piiranguid ja kohustusi, mis on toonud ja toovad enesega kaasa täiendavaid kulutusi nii saastekontrollija seiretehnoloogiale, kui ka ajakulu lubade taotlemisel ja nõuete täitmise aruandlusel, on seatud ilma põhjaliku analüüsita. EL direktiiv 2008/50/EÜ ütleb, et saasteainete tasemele piirväärtuste kehtestamine saab toimuda ainult teaduslike andmete alusel. Kuna esmatähtsuseta saasteaineid puudutava teabe osas pole toimunud teadusklikku hindamist ega piirväärtuse olemasolu teaduslikku põhjendamist, tuleks esmatähtsuseta saasteainete nimekiri kaotada.

Nimetatud määrust analüüsitakse ning kehtestatakse uus määrus atmosfääriõhu kaitse seaduse raames. 2016. a algas välisõhu piirnormide ülevaatamise projekt, mille käigus analüüsitakse riigisiseste piirnormide vajalikkust ja antakse sisend asjakohaste piirnormide kehtestamiseks. Esmatähtsuseta saasteainete piirnormide projekti lõpparuanne esitati 2017 a lõpus. Erinevate andmete alusel on analüüsitud Eesti jaoks olulisi ja iseloomulikke saasteaineid, mille heidet peaks inimese tervise ja keskkonna kaitseks õhukvaliteedi piirnormidega reguleerima. Saasteainete kohta on hinnatud nende koguseid ja mõju erinevatele sihtorganismidele ning teatud saasteainete osas on tehtud ettepanekud korrigeerida kehtivaid piirnorme ning nende ajalist rakendamist. Samuti on hinnatud piirnormide võimaliku muutmise mõju ulatust ettevõtetele. Aruande tulemustest lähtuvalt on ettevalmistamisel õigusaktide muudatused.

8) Tööohutus ja tervishoid (SOM)

Muuta õigusakte selliselt, et riskianalüüsi kirjalikku dokumenti ei pea koostama kuni 3 töötaja ja madala riskitasemega ettevõtteid.

Plaanis on kaardistada võimalusi, kuidas väikese ja keskmise suurusega ettevõtete riskianalüüsi koostamist lihtsustada. Samas ei saa riskianalüüsi koostamise kohustusest ettevõtteid vabastada, kuna miinimumkohustused riskianalüüsi koostamiseks tulenevad tervishoiu ja tööohutuse raamdirektiivist ning on oluline osa tervisliku töökeskkonna tagamisel.

Teine ettepanek: Tervisekontrolli teostamisel arvutiga töötavate kontoritöötajate puhul, kelle jaoks on töökoha riskitegurid väikesemad ning sealjuures ettenähtavad, võiks töötajate tervisekontrolli läbi viia ka perearst ja seda vajadusel ka näiteks muu tervisekontrolli või arsti külastuse raames.

Töoga seonduv tervisekontrolli korraldus tervikuna vajab ülevaatamist ja täpsemat määratlemist, sh millisel juhul tervisekontroll on kohustuslik ja millisel juhul mitte ning kes ja kuidas tervisekontrolli läbi viib. Tervisekontrolliga seonduvad miinimumkohustused tulenevad mh ka EL direktiividest.

9) Lähetuste päevarahade korraldus (RAM)

Alates 1.01.2016 jõustuv TuMS § 13 lg 1 teine lause näeb ette, et välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäär on 50 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus, ja 32 eurot iga järgneva päeva kohta. Päevaraha suuruse sõltuvusse seadmine lähetuse pikkusest tekitab asjatut bürokraatiat. Ettepanek: Kehtestada üks ja ühtne päevaraha piirmäär hoolimata lähetuse pikkusest. Ministrid leppisid kokku, et kuna tegemist on eelkõige maksupoliitilise meetmega, siis ettevõtjatel on võimalus Rahandusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumiga jätkata kompromissiotsinguid muus formaadis, kui nullbürokraatia.

10) Pakendiauditi korraldus (KEM)

Pakendiseadusesse lisati alates 01.01.2015 pakendiauditi kohustus. Praktika näitab, et see ei ole mõistlik kohustus, kuna audiitor tihtipeale ei oma tegelikult sisulist arusaamist sellest, mida ta peab kontrollima, ning audiitor niikuinii ei saa sisulist igapäevast kontrolli teha. Ettevõtte ise peab andmed kokku panema nii või teisiti, audiitorkontroll suurendab vaid bürokraatiat ja tõstab halduskoormust. Pakendiaruannete auditeerimine on uus keerukas ja kulukas kohustus, mis meie liikmete hinnangul vastavat lisaväärtust ei anna. Ettepanek on veelkord läbi mõelda, eelistatult koostöös teadlastega, kas sellises mahus ja detailsuses aruandlus on Pakendiseaduse õilsa eesmärgi täitmiseks hädavajalik või oleks ligilähedaselt sama tulemuseni võimalik jõuda oluliselt vähema andmekoguga. Võiks kaaluda maaletoojate pakendiinfo esitamise ühendamist tollimisprotsessiga.

Pakendiandmete saamine üksnes tollimisprotsessi kaudu ei ole võimalik, kuna EL liikmesriikide puhul ei toimu tolliprotseduure (toimub kaupade vaba liikumine). Üksnes tollile tuginedes jääb vaatlusest välja pakendi hulk, mis tuuakse maale liikmesriikidest ja riikidest, millistest toimub see lihtsustatud korras (näiteks Norrast).

11) Tühja kasseti tasu korraldus (JUM)

Vabariigi Valitsuse määruse „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ning muusika- ja filmikultuuri arendamiseks ning koolitus- ja teadusprogrammide finantseerimiseks või kasutamiseks muudel analoogsetel eesmärkidel tasu taotlemise kord“ § 2 lg 1 kohaselt: „Peab tootja, importija ja isik, kes toob Euroopa Ühenduse tolliterritooriumilt Eestisse salvestusseadmeid ja -kandjaid, teavitama 20 päeva jooksul pärast iga kalendrikuu lõppu kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tasu kogujaks määratud organisatsiooni salvestusseadmete ja -kandjate kogusest ja ostuhinnast.“ Selline kohustus on ettevõtjate jaoks ebamõistlik, sest näiteks 2014. a. eest tasu kogumisel tekkis olukord, kus kehtiva määruse alusel koguti nn tühja kasseti tasu sedavõrd vähe, et ministri käskkirjaga tuli jaotamisele kuuluvaks summaks kinnitada 0.- eurot, kuna kogutava tasu kogumise ja arvestamisega seotud halduskulud ületasid kogutud tasu suurust. Tühja kasseti tasu maksmine võiks toimuda riigieelarvest. Seeläbi väheneks ettevõtjate halduskoormus ning autoritele, esitajatele ja fonogrammitootjatele saaks maksta õiglast hüvitist. See oleks kõige kuluefektiivsem lahendus.

JuM on teinud ettepanekuid tühja kasseti tasu jaotamise korra muutmiseks. Justiitsministeerium on esitanud kooskõlastamiseks niinimetatud tühja kasseti tasu kogumise ja jaotamise regulatsiooni muutmise väljatöötamiskavatsuse aastal 2015, kuid senimaani pole need poliitilist heakskiitu saanud. Seoses Euroopa Liidu tasandil autoriõiguste süsteemi uuendamiselega võib tekkida ka poliitiline tahe tühja kasseti tasu süsteemi reformimiseks.

3.3 Majandustegevust põhjendamatult piiravate erinõuete vähendamine

Ettevõtetele bürokraatia vähendamise arutelude käigus selgus ka tugev vajadus tegeleda nende ettevõtetele regulatsioonidest tulenevate nõuete vähendamisega, mis lähevad kaugemale bürokraatia vähendamisest. Nullbürokraatia teine suurem eesmärk on lihtsustada turule pääsemise nõudeid ning muuta erinõuetega tegevusaladel ettevõtete tegevuskeskkond lihtsamaks ja ettevõtjatele vähem kulukaks, vaadates üle majandustegevusele seatud lubade ja kehtestatud nõuete põhjendus.

Paljudel tegevusaladel tuleb ettevõtjal tegevuse alustamiseks taotleda riigilt tegevusluba või esitada majandustegevusteade. Sellised nõuded on tavapärane viis, kuidas riigid sekkuvad majandustegevusse ning sellel on oluline roll ühiskonna heaolu ja julgeoleku tagamisel. Samas võib tegevuslubade taotlemine olla ettevõtjate jaoks kulukas tegevus, kuna ettevõtjal tuleb täita loa saamise eeltingimused (erinõuded) ning kulused põhjustab ka taotlemisprotsessiga seotud bürokraatia. Hetkel on Eestis kasutusel üle 230 erineva tegevusloa ja majandustegevusteate, mille saamiseks on vaja täita kokku üle 1200 erinõude. Oluline on tagada, et nendest nõuetest saadav ühiskondlik kasu oleks mõistlikus vahekorras ettevõtjatele kohustusega kaasneva koormusega. Loamenetlus ei tohiks olla ettevõtjale ebamõistlikult koormav ja keerukas ega piirata ka põhjendamatult konkurentsi. Rakkerühm analüüsis erinõuete (tegevuslubadest tulenevad kohustused ja infokohustused) vähendamise võimalusi ja esitas soovitusel vastutavatele ministritele erinõuete kaotamise ja vähendamise osas.

2016. aastal kaardistas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium üldpildi saamiseks tegevusalad, kus on seadusega kehtestatud loa- või majandustegevusteate esitamise kohustus ja nendega seotud nõuded⁶. Kaardistuse läbiviimisel keskenduti majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (edaspidi MsÜS) kohaldamisalasse jäävatele tegevusvaldkondadele. MKM kaardistus majandustegevusele kehtestatud erinõuete kohta näitas, et Eestis on 65 valdkonnaseaduses kehtestatud 180 tegevusluba ja 51 juhul kohustus saata majandustegevuse kohta teade. Nende saamiseks või esitamiseks on kõigil tegevusaladel kokku kehtestatud 1220 erinõuet (178 unikaalset majandustegevus nõuet) ehk keskmiselt 5 nõuet iga loa/teate kohta. Seaduses kehtestatud nõuete kõrval analüüsiti ka ettevõtjate arvu neil tegevusaladel kohta, kellele on väljastatud luba või kes on esitanud majandustegevusteate. Avaliku huvi tuvastamiseks töötati läbi seaduseelnõude seletuskirjad – millisel eesmärgil turule sisenemist piiratakse ning millist avaliku huvi kaitse eesmärki taotletakse. Töötati välja hinnanguskaala nõuete koormavuse ja keerukuse kohta ning näidismetoodika erinõuete kulukuse hindamiseks. 2016. a juunis valmis konsultatsioonifirma Ernst ja Young Baltic AS pilootuuring, mille käigus arutati välja viie majandustegevusteate ja tegevusloaga kaasnevad keskmised kulutused ettevõtjale⁷. Analüüs oli sisendiks ministeeriumitega tegevuskava kokkuleppimiseks valiku erinõuete vajalikkuse hindamiseks.

Rakkerühmas seati eesmärgiks, et ministeeriumid, kelle haldusalas majandustegevuse paremaks korraldamiseks nõudeid on kehtestatud, valivad oma haldusalast vähemalt ühe valdkonna ja analüüsivad kriitiliselt, kas valdkonnaseaduses kehtestatud erinõuded on vajalikud või saab midagi vähendada-lihtsustada. MKM kavandas analüüsida 6 valdkonnas. Erinõuete vähendamine võib hõlmata

⁶ Erinõuete kaardistus post-MsÜS (2016). MKM. https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/NullByrokraatia/p_4_erinouete_kaardistuse_ulevaade.pdf

⁷ Uuring erinõuete maksumuse arutamiseks loakohustusega tegevusaladel. Lõpparuanne (2016). Ernst & Young Baltic AS https://www.mkm.ee/sites/default/files/content-editors/failid/NullByrokraatia/ey_mkm_erinoueded_2016_final.pdf

näiteks konkreetsetes valdkondades turule pääsemise nõuete või menetlusprotseduuride nõuete lihtsustamist, tegevusloa nõude kaotamist või erinevate tegevuslubade ühendamist, teenuse või kaubaga seotud tingimuste lihtsustamist (nt müügingimused). Tuginedes rakkerühma ettepanekule kinnitasid ministrid 31.oktoobril 2016 nullbürokratia kohtumisel erinõuete vähendamise tegevuskava, mille tulemusena võtab iga ministeerium⁸ piloodi korras analüüsida vähemalt ühe tegevusloakohustusega valdkonna erinõuded, tagamaks et majandustegevusele seatud nõuded oleks eesmärgipärased ja vajalikud taotletava olulise avaliku huvi suhtes.

Erinõudeid analüüsinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Maaeluministeerium, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium leidsid kokku 14 analüüsitud valdkonnast lihtsustusvõimalusi kaheteistkümnes ja nõudeid kavandatakse neis kõigis ka realselt vähendada. Täna on 4 valdkonnas on muudatused juba jõustunud, teist samapalju lisandub eeldatavasti veel 2018. aastal.

Erinõuete vähendamine või lihtsustused jõustunud järgmistes valdkondades:

- Lõhkematerjaliseaduse kohaldamisala lubade ajakohastamine (MKM). Seaduse muudatused jõustunud, lihtsustati kauba müügiga seotud nõudeid ja ühendati tegevusload. Kokkuvõtlikult, kui enne oli 5 erinevat käitlemiskoha luba ja 5 erinevat menetlust, siis nüüd on need ühe loa ja menetluse all.
- Ühistranspordiseaduses sõidujagamise teenus (MKM). Reguleeriti kokkuleppeveod ja lihtsustati loa nõudeid taksodele.
- Jäätmeseaduse nõuete üle vaatamine (KEM). Jäätmeseadusega kaotati ära ohtlike jäätmete käitlemisluba.
- Metsaseaduse metsateatise ajakohastamine (KEM). Metsateatise puudutavad muudatused hõlmasid valdkonna spetsiifilisi nüansse, näiteks muudeti ära, et kui ühele maalapile on väljastatud metsateatis, siis naaber lageraiet teha ei saa; juhul, kui on tuvastatud metsakahjustus, pole metsateatist vaja.

Erinõuete otstarbekuse analüüs on tehtud ja muudatused kavas:

- Mereohutuse seaduse tegevuslubade ajakohastamine (MKM). Analüüs valmis, erinõudeid vähendav meresõiduohutuse seaduse eelnõu on koostamisel. Eeldatavalt 2018.
- Raudteeseaduse tegevuslubades sisalduvate erinõuete lihtsustamine (MKM). Analüüsis hinnati raudteeveeremi remondi ja ehituse tegevuslubasid. Kuna selles valdkonnas tuleb 2018.a jooksul ettevalmistada eelnõu muudatused seoses uue raudteedirektiivi ülevõtmisega, kajastub erinõuete analüüs seletuskirjas ja vajalikud muudatused tehakse kohe eelnõus. Eelnõu koostamise käigus hinnatakse ka seniseid loa nõudeid. Eelnõu valmib 2018. aasta lõpuks.
- Muinsuskaitseaduse tegevuslubade ajakohastamine (KUM). Eelnõuga loobutakse tegevuslubade süsteemist ning kasutusele võetakse ettevõtjale vähemkoormavam kohustus – majandustegevusteate esitamine. Muinsuskaitsevaldkonnas tegutseva füüsilise isiku tähtajatu tegevusluba on kavas asendada tähtajalise pädevustunnistusega ja siduda kutsesüsteemiga. Eelnõu on läbinud esimese kooskõlastusringi.
- Toiduseaduse nõuete hindamine (MEM). VTK-s on hinnatud loa asendamist teatega. Koostatakse uut toiduseaduse eelnõu.

⁸ Ministeeriumid, kelle vastutusalas on majandustegevusele kehtestatud erinõuded. Neid ministeeriume on 8, kellest ainsana jäi välja SOM.

- Relvaseaduse tegevuslubade ajakohastamine (SIM). Väikseid muudatusi tehakse pidevalt. Praegu on osad muudatused planeeritud 2018. a veebruarisse. Uue relvaseaduse VTK valmimisaeg on planeeritud 2018. aasta lõpu ja rakendusaktid jõustuvad ilmselt 2020. aastal.
- Turvaseaduse tegevuslubade ajakohastamine (SIM). Plaan on lihtsustada loa nõudeid. SIM ettepanek on jätta edaspidi turvateenuste regulatsiooni alt välja seadmete projekteerimine ja ehitamine ning seda reguleeritakse ehitusseadustikuga sarnaste sätetega ehk see valdkond muutub loakohustusest teatamiskohustuseks Turvaseaduse eelnõu valmib 2018. a märtsis. Rakendusaktid koostatakse pärast seda.
- Erakooliseaduse alusel väljastatava õppetöö läbiviimise tegevusloa hindamine (HTM). Plaanis on lihtsustada loa nõudeid ja menetlusprotseduure. Nendeks muudatusteks seadust ei eraldi ei avata, muudatused tehakse siis, kui seadus avatakse.
- Keeleseaduse tegevusluba eesti keele täiendõppeks (HTM). Plaanis on lihtsustada loa nõudeid ja menetlusprotseduure. Nendeks muudatusteks seadust ei eraldi ei avata, muudatused tehakse siis, kui seadus avatakse.

Nõudeid ei vähendata:

- Ehitusseadustikus majandustegevuse teates kutsenõuded
- Postiseadus
- Alternatiivsete maksevahendite teenuse osutamise lihtsustamine

3.4 Tööandjate Keskliidu välistööjõu nullbürokratia projekt

Rakkerühm on tegelenud ka täiendavalt laekunud ettepanekutega, millest väljapaistvaim on **Tööandjate Keskliidu algatatud** ideekorje majanduskasvuks vajaliku välistööjõu Eestisse toomist takistavate bürokratlike takistuste kaotamiseks ning mis on oluline ka VVTP-s Work in Estonia projektile seatud eesmärkide saavutamiseks. Tööandjate Keskliidu algatatud välistööjõu nullbürokratia algatusega kogusid ettevõtjad ise ettevõtjatelt probleemikirjeldusi ja ettepanekuid, mida saadi kokku 82. Tööandjate Keskliit prioritseeris ja grupeeris need omapoolse analüüsi tulemusena 26-ks ettepanekuks, mis ministeeriumidele teostatavuse analüüsimiseks edastati. Ministeeriumid lubasid neist ellu viia 20. Täna on elluviidud 8 ettepanekut.

Elluviidud:

1	Vaadata üle elamisloa taotlemise protsess nii töötaja kui ka tööandja vaates, seades eesmärgiks protsessi kiirendada nõnda, et pärast kolmandatest riikidest pärit töötaja ja tööandja otsust töösuhte loomiseks on võimalik elamisluba 30 päeva pärast väljastada.	2017. a. jaanuaris jõustunud välismaalaste seadse (VMS) muudatustega viidi sisse mitmeid olulisi uuendusi, mis lihtsustavad elamisloa taotlemist. Muudatused võimaldavad suunata vabanevat ressursi menetlusprotsessi kitsaskohtadele ning kiirendada seeläbi taotluste menetlemist. Kuigi VMS annab PPA-le otsuse tegemiseks aega kuni kaks kuud on keskmine menetlusaeg lühem (2015 aastal 40 päeva). Elamislubade menetlusaja lühenemisele aitab kindlasti tulevikus kaasa ka planeeritav elamisloa taotluste esitamine e-taotluskeskkonnas.
2	PPA võiks nii tööandjale kui ka töötajale nende antud e-mailile ennetavalt teada anda, et elamisluba lõpeb 3 kuu pärast ja et soovi korral on aeg hakata tegelema elamisloa pikendamise.	Automaatteavituste saatmine dokumendi (ID-kaart ja elamisloakaart) kehtivusaja lõpu saabumise kohta dokumendi kasutajale on rakendatud veebruaris 2017. Eraldi teavituse saatmine tööandjatele eeldaks täiendavaid infotehnoloogilisi arendusi ning võttes arvesse, et elamisloa kehtivuse kohta on tööandjal võimalik teha avalik päring PPA koduleheküljel, on Siseministeeriumi hinnangul mõistlikum suunata arendusressurss e-taotluskeskkonna loomisele.
3	Võimaldada tõestatud vajaduse korral vähendada välistöötajal ajutiselt töökoormust ja maksta sellel perioodil vastavalt väiksemale tööpanusele ka siis, kui see jääb alla seaduses sätestatu	Elamisloa omamise tingimuste täitmise hindamisel võetakse arvesse olukorda, kus palgata puhkuse võtmine on põhjendatud. Töötasu tuleb välismaalasele maksta vastavalt realselt töötatud ajale. Vastava info koos selgitustega on PPA ka oma välisveebi lisanud.
4	Alustava ettevõtte puhul lähtuda mitte ettevõtte ajaloost, vaid omanike/juhtorgani liikmete ajaloost.	PPA-le selgitatud ja antud juhised menetluspraktika tarbeks 2017 suvel.
5	PPA poolt taustakontrolli tegemiseks kasutatavad praktikad peavad olema läbipaistvad, kõigile arusaadavad ja seaduslikud. Kui konkreetne praktika ei tulene seadusest, siis selle kohaldamine lõpetada.	PPA-le selgitatud ja antud juhised menetluspraktika tarbeks 2017 suvel.
6	Kehtestada konkreetne aeg selleks, et siin töötada sooviv välismaalane saaks reaalse võimaluse uue töökoha leida. Kui inimene tõestab,	2016. a. jaanuaris jõustunud muudatustega loodi 90-päevane nn üleminekuperiood, mille jooksul on välismaalasel õigus seaduslikult riigis viibida ning taotleda elamisluba uuel alusel.

	et ta aktiivselt tööd otsib, on võimalik seda perioodi PPA otsusel ka pikendada.	
7	Vaadata keeleõppe korraldus üle ning leida võimalused rahastada keeleõpet ka teistes linnades, näiteks Pärnus, Haapsalus jne, kus kohalikud keeltekoolid olemas ja nendega oleks võimalik koostööd teha.	Kohanemisprogrammi koolituste pakkumisel on lisaks Tallinnale, Tartule ja Narvale ette näinud ka paindlikkuse, mis tähendab, et vajadusel on võimalik koolitusi saada ka teistes Eesti piirkondades eeldusel, et kohapeal on olemas orienteeruvalt 10-25-liikmeline uussisserändajate grupp. Kui näiteks tööandjad soovivad Pärnus oma uussisserändajatest töötajatele saada kohanemisprogrammi raames pakutavat algtaseme keeleõppekursust, tuleb võtta ühendust Siseministeriumi kodakondsus- ja rändepoliitika osakonnaga.
8	PPA võiks luua välistööjõudu värbavate tööandjate meililisti ning neile proaktiivselt teada anda muudatustest nii taotlusvormides jm bürokraatias kui ka seadusemuudatustest.	PPA nõustamisteenus on edukalt käivitunud. Alates 21.02.2018 on loodud meililist peamistest välistööjõudu värbavatest tööandjatest nende operatiivseks ja proaktiivseks informeerimiseks ning nõustamise käigus pakutud tööandjatele võimalust jooksvalt listiga liituda.

Teiste ettepanekute staatus ja selgitused elluviimise võimalikkuse kohta:

N	Ettepanek	Põhjendus
	SISEMINISTERIUM	
1	Kaaluda lühiajaliselt Eestis viibivate välismaalaste rahvastikuregistrisse kandmist, kui nad on registreeritud töötamise registris (TÖR). Alternatiiv oleks leida valdkondadeülene lahendus, kuidas tagada avalike teenuste kättesaadavus lühiajaliselt Eestis töötavatele välismaalastele, kes ei ole kantud rahvastikuregistrisse.	Siseministerium on välja töötamas lahendust rahvastikuregistri subjektide ringi laiendamiseks selliselt, et ka lühiajaliselt Eestis viibivate ja töötavate välismaalaste ning nende pereliikmete andmed kantaks rahvastikuregistrisse. Muudatus eeldab olulisi infotehnoloogilisi arendusi ning õiguskeskkonna muutmist, mis on välismaalaste seaduse muutmise IV etapi skoobis. Välismaalaste seaduse muutmise IV etapi raames on kavas eelnõu VV-le esitada 2018.a IV kvartalis.
2	Anda lühiajaliselt Eestis viibivale välismaalase isikukood tema registreerimisel TÖRis.	Muudatus eeldab olulisi infotehnoloogilisi arendusi ning menetluspraktika muutmist. Muudatuste realiseerumisel moodustatakse isikukood lühiajalise töötamise registreerimisel PPA-s, mitte TÖR-s. PPA-I on realiseerimistähtjaks 2018. aasta.
3	Luua elamislubade elektrooniline taotlus- ja menetlemiskeskond.	Eesti kodanike korduvate isikutunnistuse taotlemiseks on loodud ja rakendatud 2017. a juunis. Edasi on kavas realiseerida elamislubade taotlused ja iseteenindusfunktsionaalsus. PPA-I on realiseerimistähtjaks 2019. aasta.
4	Tööandja korduva või mitme loa taotlemise korral võiks tegeleda menetlemisega üks ametnik, sisuliselt tähendab see kliendihaldussüsteemi kliendist lähtuvalt. Eesmärk oleks, et samale ametnikule ei pea samu asju korduvalt selgitama.	Siseministerium ja PPA analüüsivad e-taotluskeskkonna kasutuselevõtul tehnoloogilisi lahendusi selleks, et ühel ajal menetluses olevad sama ettevõtte taotlused jõuaksid sama menetlejani. Juba praegu rakendab PPA elamislubade menetlemisel põhimõtet, et ühe kutsuja või ühe perekonna taotlusi, mis saavad koos, menetleb sama ametnik. Kui sama kutsuja või perekonna taotlused saavad eri aegadel, on nende menetlemist ühe ametniku poolt praeguste infotehnoloogiliste võimaluste ja ressursside puhul

		<p>keeruline korraldada, nõuab täiendavat ressursivajadust ning võib viia menetlustähtaegade pikenemiseni.</p> <p>Rakendatakse 2019 koos e-taotluskeskkonna arendustega.</p>
5	Juurutada elektroonilised ja eeltäidetud taotlusvormid	<p>Lahendatav elamisloa taotlemise viimisega e-taotluskeskkonda. Kuni lahenduseni e-taotluskeskkonnas 2016. a. jaanuarist võeti kasutusele uued taotlusankeedid, mis on oluliselt lühemad ja kliendisõbralikumad. Lisaks uute taotlusankeetide kasutuselevõtule vähendati 2017. a. jaanuaris jõustunud muudatustega elamisloa taotlemisel esitatavate dokumentide loetelu ning lihtsustati menetlusprotsesse.</p> <p>Rakendatakse 2019 koos e-taotluskeskkonna arendustega.</p>
6	Asendada eraldi töötukassa loa nõue võimalusega, et PPA-I oleks õigus (kui peetakse vajalikuks) elamisloa väljastamisel töötamiseks teha töötukassast andmepäring, kas vastava kvalifikatsiooninõudega ametikohale on Eestis tööjõupuudus või mitte.	<p>Koostöös Töötukassaga töötada välja lahendus töötukassa loa integreerimiseks elamislubade välja andmise meentlusse välismaalaste seaduse muutmise IV etapi raames</p> <p>Välismaalaste seaduse muutmise IV etapi raames on kavas jõuda eelnõu esialgse versioonini 2018 I kvartali lõpuks, eelnõu kooskõlastamiseks esitamine 01.11.2018 ja VV-le esitamine 31.12.2018.</p>
7	Viia sisse muudatus, et kui töötaja on Eestis elanud ja töötanud mingi kindla perioodi (nt 5 aastat), ei pea ta tööandjat vahetades uuesti elamisloa taotlema.	<p>Tööandja kantakse elamisloakaardile ning tal on kutsuja kohustused kehtiva regulatsiooni kohaselt. Uuel tööandjal tuleb võtta üle kutsuja kohustused ning taotleja tuleb uus elamisloa, et varasem tööandja kutsuja kohustustest vabastada. Ettepanek eeldab lahendust kutsuja kohustuste üleminekuks ja õigusraamistiku muutmist. Analüüsitakse VMS IV etapi raames.</p> <p>Välismaalaste seaduse muutmise IV etapi raames on kavas jõuda eelnõu esialgse versioonini 2018 I kvartali lõpuks, eelnõu kooskõlastamiseks esitamine 01.11.2018 ja VV-le esitamine 31.12.2018.</p>
8	Siduda sisserände piirarv lahti alalise elanikkonna arvust ja lähtuda selle määramisel tööjõu tegelikust puudujärgist ehk tööealise elanikkonna vähenemisest kindlal perioodil (näiteks eelmise kalendriaasta andmete põhjal).	<p>2017. a augustis kutsus Siseministerium kokku laiapõhjalise töörühma parima lahenduse leidmiseks sisserände piirarvu regulatsiooni muutmiseks. Töörühm esitas ettepanekud VV-le 27.11.2017. VV kabinetinõupidamise 08.02.18 otsusega tuuakse piirarvu arvestusest välja tippspetsialistid ja pikendatakse lühiajalise töötamise kestust. Seadusemuudatused on plaanis esitada Vabariigi Valitsusele 2018. a teises kvartalis. Töörühma mandaati pikendati ja piirarvu regulatsiooni muutmissettepanekute väljatöötamisega jätkub töö kuni 30.06.2019.</p>
9	Tööandjate Keskliidu ettepanek Politsei- ja Piirivalveameti kodulehe põhjalikuks uuendamiseks, et luua välismaalastest töötajatele lihtsasti arusaadava ja ülevaatliku infokeskkond.	<p>PPA kodulehel migratsioonialase teabe uuendamine on kavandatud 2018 aastas.</p> <p>PPA uus välisveeb on märtsis 2018 kasutusele võetud (ennekoike tehniline pool), 2018.a jooksul uuendatakse migratsioonialane teave veebis.</p>

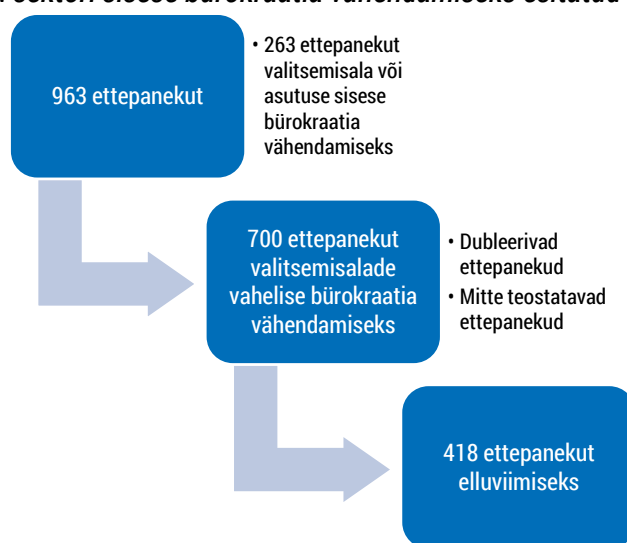
HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM		
10	<p>Keelenõuete osas võiks suurem sõnaõigus olla tööandjal, kes otsustab, millise keeleoskusega töötajaid (nt klienditeenindajaid või turvatöötajaid) tal vaja on. Turumajanduse konkurentsituatsioon sunnib tööandjaid nagunii pingutama ja pakkuma kliendile vajalikku teenust. Kui teenuse osa on piisaval tasemel eesti keelt oskavad töötajad, siis pingutab tööandja ise, et vastaval tasemel teenust ka pakkuda.</p>	<p>Praeguse keelenõuete määruse kohaselt vastutab tööandja (§ 2 lg 3) selle eest, et töötajad või ametnikud, kellelt ametialaste kohustuste ja tööülesannete täitmiseks nõutakse eesti keele oskust, valdavad eesti keelt nõutaval tasemel. Riik on kehtestanud avalikkuse ja klientidega suhtlevatele töötajatele keeleoskuse miinimumnõuded, mille täitmisel on isikute keeleõigused tagatud miinimumtasemel. Turumajanduse konkurentsituatsioonile ei ole võimalik lootma jääda. Võtame kas või kaubanduse ja teeninduse valdkonna, kus jõuliselt laienev jaekaubanduskett palkab pidevalt ilma piisava eesti keele oskuseta teenindajaid ning klientidelt laekub selle kohta massiliselt kaebusi. Odav ja kvalifitseerimata tööjõud on ettevõtte jaoks konkurentsieelis, kuid riigi ülesanne on kaitsta ka tarbijate huve.</p>
11	<p>Töötada välja ja luua võimalused dual-careeri loomiseks (nt töökoha leidmine Eestisse asuva professori doktorikraadiga abikaasale)</p>	<p>Tegemist on jooksva ülesandega, mida täidavad kõrgkoolid, ülikoolid ja TA asutused, et toetada teadlaste ja õppejõudude perede kohanemist Eestis, võttes arvesse kehtivaid seadusi ning arvestades asutuste võimalusi. Seni ei ole Eesti asutused rakendanud topeltvärbamist (tingitud erinevatest asjaoludest, kasvõi nt asutuste suurus, samaaegselt saadaolevate töökohtade arv, töökohtade omavahel sidumine). Sealsamas pakuvad asutused koostöös Eesti Teadusagentuuriga EURAXESS võrgustiku egiidi all tugiteenuseid, et toetada mobiilseid teadlasi ja õppejõude ning muuta nende Eestisse tööleasumine võimalikult kergeks. Sh pakutakse abi kaasa rännanud pere Eestis kohanemiseks ning nõustatakse, kuidas Eestis kohapeal tööd leida. Ülikoolid on end nendel teemadel pidevalt harinud ja lahenduste otsimisega tegelenud. Nt Tartu Ülikool on osalenud raamprogrammist rahastatud projektis EURAXESS TANDEM "Talent and extended mobility in the European Innovation Union", mis keskendus dual-career teemadel (karjääriarendamine kui mõlemad partnerid on teadlased) ning nt selle aasta veebruaris osalevad Eesti EURAXESS võrgustiku liikmed koolitusel „Career Development Services“.</p>
SOTSIAALMINISTEERIUM		
12	<p>Koostada nimekiri perearstidest, kes ootavad oma nimistusse inglise keelt (jt võõrkeeli) kõnelevaid patsiente ja avaldada see nii Haigekassa kui ka Politsei- ja Piirivalveameti kodulehel, samuti Siseministeeriumi loodaval uuel välistöötajatele mõeldud veebilehel. Uuendada nimekirja regulaarselt.</p>	<p>Vajalik ilmselt Perearstide registri arendus, rahastust on võimalik saada ESF vahenditest. Arutamaks kõigi osapoolte vajadusi ja võimalusi, arenduste sisu ja maksumust on SIM-I kavas kutsuda 2018 veebruaris kokku osapooled (MKM, EAS, Terviseamet, Haigekassa, SoM). Samas inglise keelt (jt võõrkeeli) kõnelevatest perearstidest nimekirja koostamine ei lahenda süsteemselt ja jätkusuutlikult välismaalaste perearstiabi kättesaadavuse probleemi ja teema nõuab põhjalikumat analüüsi ja komplekset lahendust.</p> <p>2018 on sõlmitud lepingud ja alustatud arendustega.</p>
13	<p>Töötada välja ja käivitada meede perearstide ja pereõdede erialase inglise keele täiendamiseks.</p>	<p>Täiendavad koolitused on pigem formaalne lähenemine. Arstide ebaühtlase keeleoskuse põhjus ei ole sugugi praegused arstiõppe programmid või keelekoolituste vähesus. Vajalik komplekssem lahendus. Terviseamet toetab, et perearstidele ja perearstiga koos töötavatele tervishoiutöötajatele tagatakse vajalik keeleõpe (inglise</p>

		keel), mis lisaks üldkeeleoskusele peab olema meditsiinilise suunitlusega ja tagama kvaliteetse üldarstiabi osutamise võõrkeeles.
14	Töötada välja ja käivitada meede, koolitamaks perearste ja pereõdesid erineva kultuurilise taustaga patsientidega suhtlemiseks ja eelarvamuste/hirmude vähendamiseks. Lisada vastav moodul ka arstide ja õdede väljaõppesse.	Koostöös Terviseametiga SIM-I vajalik arutada, kuidas SiM saaks toetada erineva kultuuritaustaga inimestega suhtlemiseks läbiviidavaid koolitusi (nt saab pakkuda koolitajaid). Vastava mooduli lisamise osas peab arutama teemat koostöös Perearstide Seltsiga ja TÜ peremeditsiini õppetooliga, kes omavad kõige paremat ülevaadet, millised on murekohad võõrkeelsetele patsientidele üldarstiabi osutamisel.
15	Siduda perearsti nimistusse registreerimine lahti rahvastikuregistrist. Arvestades, et perearst ei pea asuma samas piirkonnas, kus inimene elab, ei ole rahvastikuregistri nõue asjakohane. Välismaalase puhul võiks piisata, et ta on registreeritud Töötamise registris (TÖR).	Terviseamet ei toeta ettepanekut siduda nimistusse registreerimine lahti rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressist. Üldarstiabi eesmärgiks on kodulähedane perearstiabi ja võimalus leida elukohale lähim perearst. Siseministerium on välja töötamas lahendust rahvastikuregistri subjektide ringi laiendamiseks selliselt, et ka lühiajaliselt Eestis viibivate ja töötavate välismaalaste ning nende pereliikmete andmed kantaks rahvastikuregistrisse. Sellisel juhul ei ole vajadust perearsti nimistusse registreerimise lahtisidumiseks. Muudatus eeldab olulisi infotehnoloogilisi arendusi ning õiguskeskkonna muutmist, mis on välismaalaste seaduse muutmise IV etapi skoobis. Välismaalaste seaduse muutmise IV etapi raames on kavas jõuda eelnõu esialgse versioonini 2018 I kvartali lõpuks.
	RAHANDUSMINISTEERIUM	
16	Vabastada tööandja kulud kõigi töötajate tervisele piiranguteta erisoodustumaksust.	Praegu ei ole Rahandusministeeriumil plaanis uusi soodustusi rakendada. Küll aga jõustus 01.01 2018 TuMS § 48 lg 5.5 p 5, mis annab tööandjal õigus 400 eurot per kvartal sõlmida maksuvabalt oma töötajatele eratervisekindlustust.
17	Vabastada tööandja poolt mitte Eesti residendist töötaja eraarstiabi jaoks tehtud kulutused erisoodustumaksust.	Praegu ei ole Rahandusministeeriumil plaanis uusi soodustusi rakendada. Küll aga jõustus 01.01 2018 TuMS § 48 lg 5.5 p 5, mis annab tööandjal õigus 400 eurot per kvartal sõlmida maksuvabalt oma töötajatele eratervisekindlustust.
18	Pangad küsivad välismaalastelt, kellel ei ole elamisluba, arveldusarve avamise eest lisatasu (erinevatel andetel 250-300 eurot). Välistöötajate jaoks on see ebavõrdne kohtlemine. Seetõttu on ettepanek kutsuda Rahandusministeeriumis kokku töörühm või mõni muu aruteluvorm olukorrale lahenduse leidmiseks.	Siseministeriumi kutsel arutati märtsis 2018.a pankade, Eesti Pangaliidu, Siseministeriumi ja Rahandusministeeriumi esindajate ühisel kohtumisel seda küsimust. Lepiti kokku, et pangad analüüsivad olukorda ning annavad seejärel Siseministeriumile ja Rahandusministeeriumile tagasisidet, mis võiks olla lahendus.

3.5 Avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamine

Kolmanda suurema teemana kuulub bürokraatia vähendamise rakkerühma ülesannete hulka avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamise plaani koostamine ja asutuste tehtud ettepanekute elluviimise koordineerimine. Riigireformi elluviimise kontekstis on oluline järjepidevalt analüüsida riigiasutuste tegevuse eesmärgipärasust, lihtsustada ja optimeerida töö- ning teenusprotsesse. Riigi sisemine töökorraldus mõjutab riigi haldusorganisatsiooni tegevuse efektiivsust ja tõhusust, seega on nullbürokraatia üheks suunaks ka halduskoormuse ja bürokraatia vähendamine avalikus sektoris. Ettevõtjatelt kogutud bürokraatia vähendamise ettepanekute kõrval lisas riigihalduse minister nullbürokraatia alla riigivalitsemise reformi raames ka avaliku sektori sisese bürokraatia kriitilise ülevaatus. Sisebürokraatia ettepanekute elluviimise vastutus lasub riigihalduse ministril.

Joonis. Avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamiseks esitatud ettepanekud



Valitsusasutustelt (ministeeriumid, allasutused), KOV-delt, põhiseaduslikelt institutsioonidelt saadi kokku 963 ettepanekut, kuidas riigisisest bürokraatiat vähendada. Neist 263 ettepanekut olid olemuselt haldusala- või valitsemisalasisesed ja suunati vastavale ministeeriumile valitsemisalasiseseks lahendamiseks ning neid keskselt ei seirata. Ülejäänud 700 ettepanekust dupleerivate ja mitte teostatavaks hinnatud ettepanekute eemaldamise järel otsustati ellu viia 418 ettepanekut (60%)⁹. Tervikpildis on tänaseks ellu viidud neist 418-st ettepanekust 39% (164 ettepanekut), töös on 41% (170 ettepanekut), uue jaotusena on ettepanekutes eristatud "jooksvate küsimustena" 13% (56 ettepanekut) (st neil ei ole selget tähtaega, nt puudutavad töökorraldust, rakenduspraktikat) ja 7% ei viida siiski ellu. Enim ettepanekuid puudutasid asjaajamist, millele järgnesid õigusloome, IT ja andmebaaside, personali- ja palgakorralduse ning strateegilise planeerimise ja eelarvestamisega seotud ettepanekud. Enim on realiseeritud asjaajamist puudutavaid ettepanekuid.

2017.a kaalukamate tegevustena võib välja tuua:

- erinevates valdkondades **üleminek paber kandjal asjaajamiselt digitaalsele** (näiteks riigihangete register, ehisregister, sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister STAR, SAP)

⁹ Märkus. RAM muutis 2018.a lõpus ettepanekute jaotust. Kui algselt hindasid ministeeriumid teostatavateks 484, siis RAM uue jaotuse tulemusena vähenes algselt ellu viia kavandatud bürokraatiat vähendavate ettepanekute arv 484-lt 418-le (põhjendusteks toodi, et osad olid siiski dupleerivad või mitte teostatavad).

- tehnilise töö mahtu on vähendanud **andmebaaside riskasutus ja andmete ühekordse küsimise põhimõtte rakendamine** (näiteks on SAPi ostuarvete menetlemise süsteem liidestatud riigihangete registriga, riigitöötaja iseteenindusportaal (RTIP) SAP-i ja dokumendihaldussüsteemidega), vastu võetud Vabariigi Valitsuse määrusega „Teenuste korraldamine ja teabehalduse alused“ kehtestati valitsusasutustele andmete ühekordse küsimise nõue alates 01.07.2019
- Vastuvõetud **riigieelarve seaduse muudatuse** jõustumisel rakendub nelja aastane rulluv eelarve ning riigieelarve (RE) ja riigi eelarvestrateegia (RES) protsessid ühilduvad.
- 14.06.2017 vastuvõetud uue **riigihangete seadusega** muudeti lihthanke regulatsioon oluliselt paindlikumaks, tõsteti lihthanke piirmäära, lihtsustati raamlepingute aruandlust ning kaotati kohalike maksude puudumise tõendi esitamise nõue juhul kui kohalikke makse ei ole kehtestatud.
- **Haldusmenetluse seaduse** muudatusega 06.12.2017 kaotati kohustus küsida isiku igakordset nõusolekut haldusakti digitaalseks kätte toimetamiseks ning kaotati digitaalallkirjastamise nõue teatud autenditud keskkondades.
- 19.06.2017 vastu võetud **riigivaraseaduse muudatustega** lihtsustati vara vöörandamise, üleandmise ja kasutusse andmise tingimusi.
- **Konsolideeriti riigihangete korraldamine** mitmetest ministeeriumidest ja valitsemisala asutustest **Riigi Tugiteenuste Keskusesse.**

Riigihalduse minister teeb avaliku sektori sisese bürokraatia vähendamisele suunatud ettepanekute elluviimisest valitsusele igal aastal eraldi ülevaate. Eelmise aruande tegi minister valitsusele märtsis 2018. Järgmise ülevaate teeb riigihalduse minister veebruaris 2019.

4. EDASISED SAMMUD

Lähtuvalt ministrite nullbürokratia komisjoni kohtumisel 26.01.2018 majandus- ja taristuminister Kadri Simsoni, ettevõtlus- ja infotehnoloogia minister Urve Palo, rahandusminister Toomas Tõniste, riigihalduse minister Jaak Aabi, keskkonnaminister Siim Kiisleri ja ettevõtjate esindajana Eesti Kaubandus-Tööstuskoja direktori Mait Paltsi ühisest otsusest, et nullbürokratia projektiga on vaja jätkata, teeme valitsusele ettepaneku pikendada rakkerühma tööd 2018.a lõpuni. Omapoolset toetust rakkerühma pikendamisele kinnitas eraldi vestluses Tööandjate Keskliidu poolt ka juhataja Toomas Tamsar, kes kahjuks kohtumisel osaleda ei saanud. Ministrid ja ettevõtjate esindajad pidasid oluliseks, et nullbürokratia mõtteviis saaks igapäevase töö osaks ja nullbürokratia projektiga on vaja jätkata. Rõhutati, et nullbürokratia on uutele ettepanekutele avatud algatus ja jooksvalt saab esitada uusi ettepanekuid.

Rakkerühm aitab tagada 2019-2020 rakendatavate ettepanekute elluviimise. Lihtsamini teostatavad lubadused on enamasti teostatud, töös olevad vajavad ettevalmistusteks rohkem aega vajades enam ettevalmistust ja olles lahendustena komplekssemad (nt arendused Aruandlus 3.0, KOTKAS jt). Nende elluviimiseks on vaja head ministriumite vahelist koostööd, mille rakkerühm aitab tagada. Rakkerühma kaudu saab MKM tagada ka toe ettepanekute elluviimiseks vajalike IT-lahenduste ettevalmistamiseks. Pidevalt on lisandunud uusi ideid ja ettepanekuid, kuidas ettevõtjatele koormust vähendada ja nõudeid üle vaadata, rakkerühma jätkamine tagab suurema kindluse, et need ellu viiakse. Rakkerühma tegevuse jätkamine võimaldab tugevamalt toetada nii majandustegevusele seatavate nõuete kui ka halduskoormuse hindamise ja pideva vähendamise praktika tugevdamist.

Mistahes poliitikaalgatuste puhul on poliitika sisueesmärkide kõrval oluline silmas ka muudatustega kaasnevat koormust ja hinnata selle proportsionaalsust soovitatavate eesmärkidega (halduskoormuse hindamine, erinõuete kulukuse ja koormavuse hindamine). MKM seirab alates 2018.aasta algusest halduskoormuse hindamist eelnõudes ja teiste poliitikaalgatuste kooskõlastamisprotsessis. Rakkerühm jagab teiste ministriumidega MKM koostatud ja tellitud materjale mõjude hindamise praktika tugevdamiseks, mida teised ministriumid saavad mudelmetoodikana kasutada oma vastutusalas. Siia kuuluvad nii matejalid ja meetoodiline tugi halduskoormuse hindamiseks kui ka erinõuete vajalikkuse ja koormavuse analüüsimiseks.

Bürokratia ja halduskoormuse vähendamise põhimõtted ja meetoodika (standardkulu mudel) on rakkerühmas kokku lepitud. Selle rakendamise juurutamine mõjude hindamisel ministriumites vajab lisatuge ja MKMi poolset nõustamist. Samuti on kokkulepitud halduskoormuse hindamise tulemuste avaldamine teenuste kataloogi kaudu, kuid esmalt on vaja luua süsteemsem halduskoormuse hindamise praktika. 2018.aastal algav keskne koolitus poliitikakujundamise oskuste tugevdamiseks keskendub mõjude hindamise erinevate meetodikate, protsessijuhtimise ja kaasamise oskuste õpetamisele ja praktikumidele. Mahukas moodulipõhises programmis saavad osaleda 500 inimest nii avalikust sektorist kui valitsusvälistest organisatsioonidest. Programm kestab 2 aastat, võimaldades paindlikult valida sobiv aeg osalemiseks.

Erinõuetest tulenevate kohustuste kulukuse hindamiseks on MKM väljatöötanud meetoodika, mida teised ministriumid saavad kasutada. MKM koostab selle kasutamise lihtsustamiseks juhendmaterjali, kuidas seda samm-sammult kasutada. Vajadusel on MKM valmis pakkuma meetoodilist tuge selle meetoodika kasutamisel.

Nullbürokratia on jätkuvalt uutele ettepanekutele avatud, mis on teretunud nii veebilehe <https://www.mkm.ee/et/nullburokraatia> kaudu kui otse rakkerühma juhile liis.kasemets@mkm.ee. Rakkerühma tegevuse ajal on jooksvalt algsetele ettepanekutele lisaks esitatud uusi ettepanekuid, kuidas liigset keerukust ja bürokraatiat vähendada. Nende kõigiga on tegeletud samamoodi kui algsete ettepanekutega, analüüsitud nende teostatavust ja teostatavad jooksvalt töösse võetud.